

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Insolvenční řízení v právní teorii a praxi v České republice

David Zelníček

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. David Zelníček, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Insolvenční řízení v právní teorii a praxi v České republice

Název anglicky

Insolvency proceedings in legal theory and practice in the Czech Republic

Cíle práce

- zpřehlednit proces insolvenčního řízení,
- identifikovat subjekty, podílející se na insolvenčním řízení,
- zhodnotit proces zpeněžování majetku zapsaného v konkurzní podstatě.

Metodika

- studium odborné literatury,
- studium internetových odkazů,
- studium právních předpisů,
- konzultace,
- vlastní šetření,
- vyhodnocení zjištěných závěrů.

Doporučený rozsah práce

60 – 70 stran

Klíčová slova

insolvenční právo, věřitel, dlužník, platební neschopnost, úpadek, soudní rozhodnutí, odpovědnost.

Doporučené zdroje informací

Andrea Súkeníková, Poradce 5, Insolvenční zákon s komentářem, 2015, ISSN 1211-2437,
HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. Insolvenční řízení. Praha: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-459-9
RICHTER, Tomáš. Insolvenční právo. 1. vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008. ISBN 978-80-7357-329-4.
zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění,
zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění,

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Pavel Pikola, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2015

JUDr. Jana Borská
Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.
Děkan

V Praze dne 24. 08. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Insolvenční řízení v právní teorii a praxi" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob

V Praze dne 30.11.2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Ing. JUDr. Pavlu Pikolovi, Ph.D., za odborné vedení mé práce. Za jeho cenné rady při konzultacích, připomínky a především trpělivost. Poděkování patří taktéž mému konzultantovi JUDr. Ladislavu Pavlačkovi za ochotu a cenné rady při konzultacích. Rád bych také poděkoval své rodině za podporu při celém studiu.

Insolvenční řízení v právní teorii a praxi v České republice

Souhrn

Předkládaná diplomová práce „Insolvenční řízení v právní teorii a praxi“ je zaměřena primárně na insolvenční řízení, zejména na principy a podmínky insolvenčního řízení jako celku, v teoretickém a praktickém pojetí. Část práce se zaměřuje na jeden z tzv. sanačních nelikvidačních způsobů řešení úpadku a to oddlužení. Tato práce vychází z formálních pramenů uvedených v seznamu použité literatury, z právních předpisů, odborných časopisových článků a internetových zdrojů. Práce je koncipovaná také částečně z praktického pohledu, kdy je zde rozpracován konkrétní případ insolvenčního řízení, poukázáno na úskalí tohoto řízení a navržen možný koncept zefektivnění řízení, spočívající v rozhodovací soudní praxi.

Klíčová slova: Insolvenční řízení, insolvenční soud, úpadek, platební neschopnost, dlužník, věřitel, insolvenční správce, insolvenční rejstřík, majetková podstata, splátkový kalendář.

Insolvency proceedings in legal theory and practice in the Czech Republic

Summary

This diploma thesis "Insolvency proceedings in legal theory and practice" is focused primarily on insolvency proceedings, in particular the principles and conditions of insolvency proceedings as a whole, the theoretical and practical concepts. Part of the work is focused so-called remediation of non-liquidation means of resolving insolvency and debt relief. This work is based on formal sources listed in the bibliography, legislation, professional journal articles and Internet resources. Work is also conceived partly from a practical point of view, when there is elaborated the specific case of insolvency proceedings, pointed out the difficulties of the procedure and the possible concept designed to streamline management, consisting of the decision of judicial practice

Keywords: Insolvency proceedings, the insolvency court, bankruptcy, insolvency, debtor, creditor, bankruptcy trustees, insolvency register, the assets of the repayment schedule

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Vývoj insolvenčního práva v českých zemích.....	14
4 Insolvenční řízení v současnosti.....	17
4.1 Předmět úpravy insolvenčního zákona.....	17
4.2 Zásady insolvenčního řízení	18
4.3 Výjimky z působnosti insolvenčního zákona	20
4.4 Vymezení základních pojmů	21
5 Úpadek	24
5.1 Definice úpadku dle insolvenčního zákona	24
5.2 Úpadek obecně a jeho formy	24
5.3 Způsoby řešení úpadku.....	26
6 Procesní subjekty	28
7 Fáze insolvenčního řízení.....	32
7.1 Zahájení insolvenčního řízení.....	32
7.2 Oznámení o zahájení insolvenčního řízení	33
7.3 Rozhodnutí o úpadku dlužníka	34
7.4 Rozhodnutí o tom, že se dlužník v úpadku nenachází	34
7.5 Spojení rozhodnutí o úpadku dlužníka s jiným rozhodnutím.....	35
7.6 Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku.....	35
7.7 Věřitelé a uplatňování pohledávek.....	36
8 Řešení úpadku pomocí institutu oddlužení.....	38
8.1 Návrh na povolení oddlužení.....	38
8.2 Náležitosti návrhu na povolení oddlužení	41
8.3 Přílohy k návrhu na oddlužení	42
8.4 Oprava a doplnění návrhu.....	42
8.5 Zamítnutí návrhu na povolení oddlužení.....	43
8.6 Rozhodnutí o povolení oddlužení	44
8.7 Schválení způsobu oddlužení.....	45
8.8 Oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty	46

8.8.1	Zpeněžení veřejnou dražbou.....	47
8.8.2	Zpeněžení mimo dražbu	47
8.9	Oddlužení plněním splátkového kalendáře.....	48
8.10	Povinnosti dlužníka plynoucí ze schváleného oddlužení plněním splátkového kalendáře	49
8.11	Kombinace obou forem oddlužení	50
8.12	Splnění oddlužení a osvobození úpadce od placení pohledávek	50
8.13	Zrušení schváleného oddlužení.....	51
9	Praktická část.....	53
9.1	Insolvenční rejstřík.....	53
9.2	Insolvenční řízení KSBR 27 INS 20442/2012.....	54
9.3	Řízení do úpadku	54
9.3.1	Zálohy na zaplacení nákladů insolvenčního řízení	58
9.3.2	Povolení oddlužení a podmínky.....	60
9.4	Řízení po úpadku	61
9.4.1	Hospodářská situace dlužníka, schůze a přihlášky věřitelů.....	61
9.4.2	Forma a podmínky oddlužení	63
9.4.3	Prodej majetkové podstaty.....	64
9.4.4	Vlastní úvaha dle „de lege ferenda“	68
10	Závěr	71
11	Seznam obrázků.....	73
12	Seznam použitých zdrojů	74
13	Přílohy	76

1 Úvod

Již řadu let je součástí české legislativy zákon číslo 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení. Dá se říci, že za tuto dobu se jasně ukázalo, zda jde o právní úpravu kvalitní, jež může řádně sloužit svému účelu, tedy jak říká § 1 výše uvedeného zákona, řešit úpadek či hrozící úpadek dlužníka některým ze zákonem stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem či hrozícím úpadkem.

Za dobu, kdy je zákon číslo 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení zakotven v českém právním řádu se jasně ukázalo, že tento zákon, byť jej lze považovat za legislativní posun oproti dřívější úpravě zákona číslo 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, má sice své přínosy, nicméně s ohledem na množství změn pozdějších předpisů a s ohledem na skutečnost, že některá ustanovení tohoto zákona byla předmětem velice bohaté judikaturní činnosti vyšších instancí soudů, lze tedy dovodit, že nejde o právní předpis, který by byl ideální a zcela vyčerpávající všechny možné situace, které sebou bez pochyby praxe úpadkového práva nese. Lze tedy předpokládat, že pomyslná evoluce insolvenčního práva bude značnou měrou ovlivňována zejména praxí soudů, které se budou s aplikací úpadkového práva zabývat v první linii.

Osobní bankrot, jenž se slangově nazývá oddlužení dle zákona číslo 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, se stává čím dál více běžnou součástí života českých domácností, kdy jeho sanační funkce dává možnost občanům České republiky oddlužit se a znova se postavit na pomyslnou čáru života bez dluhů. Při splnění zákonných podmínek má tuto šanci využít takřka každý dlužník. Je si však rovněž potřeba uvědomit, že tato jedinečná šance se dá využít pouze jednou za život, tedy osobní bankrot je šancí, ale šancí neopakovatelnou.

Téma diplomové práce bylo zvoleno sofistikovaně vzhledem k autorově vlastní nepřímé zkušenosti s insolvenčním řízením. Tato nepřímá zkušenost spočívá v tom, že se autor stal vlastníkem nemovitosti, která byla předmětem prodeje z majetkové podstaty dlužníka, mimo dražbu, sice za cenu výhodnou, oproti běžné koupi, avšak doba téměř osmnáct měsíců, než je vše uceleně vyřešeno a může nabyvatel takového majetku za sebou s jistotou úspěchu tzv. „zavřít dveře“, zadává otázku, zda jde o koupi ideální v poměru cena nemovitosti vs. právní jistota. Dalším důvodem zvoleného tématu, byla osobní angažovanost autora, kdy v současné době pracuje ve státní správě, konkrétně

u Policie České republiky, kdy se sekundárně zabývá řešením oznámení občanů, týkajících se insolvenčního, případně exekučního řízení jak v trestní, přestupkové, tak i v nesankční rovině. Rovněž jedním z možných dalších životních či kariérních postupů autor nevyklučuje ucházet se v budoucnu o pozici insolvenčního správce a dle jeho názoru je sledování činnosti postupů insolvenčních soudů, insolvenčních správců a dalších subjektů s insolvenčním řízením spojených, přímo ve veřejně dostupném insolvenčním rejstříku, tím nejlepším prostředkem jak projít velice „hrubým sítem“, které umožňuje vykonávat praxi insolvenčního správce, jelikož teorie se bez běžné praxe neobejde, kdy toto platí samozřejmě i naopak.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cíl předkládané diplomové práce spočívá v zřehlednění procesu insolvenčního řízení, dále v nástinu stručného kompendia předmětu, zásad, vymezení základních pojmů a výjimek současného insolvenčního práva, forem a způsobu řešení úpadku, fází insolvenčního řízení a to konkrétně oddlužení jako specifické formy řešení úpadku dle zákona číslo 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení v rovině „de lege lata“, tedy dle platného práva. Cílem je rovněž identifikovat práva a povinnosti subjektů, podílejících se na insolvenčním řízení.

Z důvodu toho, že odborná práce tohoto charakteru by měla zahrnovat i jistý prvek vědeckosti či poznání nových skutečností, bylo vybráno insolvenční řízení, které bylo již v úvodu této práce zmíněno, kdy byly autorem nastíněny otázky, které vyvstaly z průběhu tohoto insolvenčního řízení a nad kterými lze polemizovat. Cílem je rovněž popsat a zhodnotit zpeněžení majetku, zapsaného v majetkové podstatě dlužníka, vybraného insolvenčního řízení a následný popis situace, která se dotknula mé osoby, kdy jsem se stal vlastníkem zpeněženého nemovitého majetku dlužníka cestou koupě nemovitostí mimo dražbu v insolvenčním řízení a dále navrnutí možného způsobu řešení pro vylepšení legislativy insolvenčního řízení do budoucna, jelikož postup, dle kterého musí nový nabyvatel zpeněženého majetku postupovat, aby se fakticky domohl svého již získaného práva, je absolutně neefektivní a postrádá logiku.

2.2 Metodika

Diplomová práce je koncipována na část teoretickou a část praktickou.

V teoretické části je nástin historické evoluce insolvenčního práva na území našeho státu, neboť historické souvislosti jsou důležité k pochopení a poznání současného legislativy insolvenčního práva a pro další případné úvahy „de lege ferenda.“

Použitá deskriptivní metoda práce vychází z pramenů uvedených v seznamu použité literatury, právních předpisů, internetových zdrojů, dostupných veřejných zdrojů jako je např. insolvenční rejstřík.

V praktické části je zachyceno a popsáno insolvenční řízení u konkrétního insolvenčního případu, kdy je zde ze strany autora poukázáno na možné nedostatky, které

z tohoto řízení vyplývají. Bylo poukázáno na možnou úvahu „de lege ferenda“, která by byla vhodná zařadit do české právní legislativy a aby se dle této nastolila a ustálila praxe české justice. Tato úvaha spočívá v rozhodovací praxi českých soudů, kdy by v rámci efektivnosti a hospodárnosti řízení bylo vhodné, aby řízení v rámci konkrétního řízení, spadalo komplexně do kompetence jednoho konkrétního příslušného insolvenčního soudu a povinnosti nebyly dále delegovány na soustavu níže postavených soudů, které rozhodují ve věci samé.

3 Teoretická východiska

3.1 Vývoj insolvenčního práva v českých zemích

Kdybychom se chtěli podívat, kam až sahají prvopočátky úpadkového práva, dostaneme se až do období Římské říše, kdy právo, které v tomto období vzniklo a následně se vyvíjelo, bylo pro svou jedinečnost základem pro mnohé oblasti práva.

Latinské sousloví *concursum creditoium*, je ekvivalentem pro „konkurs“, kdy tento pojem vystihuje tzv. souběh věřitelů, jež se u dlužníka pokoušeli dostat svých pohledávek, především z jeho majetku. Řízení se byl povinen podrobit dlužník, který nesplnil své závazky vůči svým věřitelům, kdy po zvolení ústředního zástupce, se jeho prostřednictvím domáhali věřitelé svých práv. Úkolem zvoleného zástupce, bylo majetek dlužníka za předem nejnížší ustanovené procento prodat a tím uspokojit pohledávky věřitelů. Nabyvatelem majetku dlužníka se stal kupující, jenž nabídnul nejvyšší procentuální uspokojení pohledávek, a po tomto následně mohli věřitelé uplatňovat své pohledávky v předem stanovené výši procentuální hodnoty. K zamyšlení stojí skutečnost, že poměrnost uspokojování všech věřitelů se promítla z daleké historie římského práva a principiálně funguje s mnohými dalšími zákonitostmi, až do současnosti.

Z důvodu co možná nejvyššího možného uspokojení každého věřitele z prodeje majetku dlužníka jako celku, se celkem logicky začala vyvíjet praxe spočívající ve zvýšení účasti věřitelů v řízení. Tato praxe ukázala, že pro věřitele bude dozajista výhodnější, pokud se prodá dlužníkův majetek více kupcům a po částech, než jedinému kupci. Toto se následně stalo výhodnějším i pro dlužníka, kdy jeho pohledávky byly ve srovnání s výší dluhu nižší než hodnota jeho majetku jako celku a z tohoto důvodu postačovalo zpeněžit pouze část jeho majetku, která následně pokryla pohledávky věřitelů.¹

Důvodem nadměrného zadlužování obyvatelstva, které v 17. století zasáhlo i šlechtu bylo zdražování de facto všech komodit a statků na trhu. Proto bylo třeba na tento stav reagovat.

Základní dokument konkursního práva v českých zemích, který jako první upravoval tuto problematiku, bylo *Obnovené zřízení zemské z roku 1627*.

¹ KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 2. doplněné a přepr. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, s. 62-63, ISBN 80-7179-31-1

Docházelo k postupnému osamostatňování konkursního řízení, kdy toto roku 1640 upravovala zákonná norma *Deklaratoria a Novelly*. Mezníkem z hlediska vývoje konkursního řízení, jenž završil kodifikační snažení, se stal rok 1781, kdy byla v tehdejší Rakouské monarchii přijata právní norma nazvaná jako *Obecný konkursní řád Josefínský*, jenž upravoval řízení chronologicky, aby na sebe jednotlivá stádia navazovala, počínaje zjišťování podmínek řízení, evidence věřitelů, zjišťování jejich pohledávek, konče zpeněžením majetku dlužníka a přerozdělení financí věřitelům. Tato právní úprava měla však i svá úskalí, která spočívala především ve zdlouhavosti a nákladnosti řízení. Tyto nedostatky měl napomoci odstranit konkursní řád č. 1/1869 říšského zákoníku, vydaný v roce 1868, jenž zavedl mimo jiné například přihlášky pohledávek na místo žalob, odnětí majetku sloužícího k uspokojení pohledávek z dlužníkovy dispozice a svěřeni tohoto majetku výlučně správci majetkové podstaty. Roku 1914, bylo vydáno císařské nařízení č. 337/1914, kterým se zřizovaly tři řády a to konkursní, vyrovnávací a odpůřčí. Dle tohoto nařízení byl současně konkursní řád č. 1/1869 Sb., říšského zákoníku zrušen. Výše uvedené nařízení č. 337/1914 Sb., bylo předpisem, který se do dějin konkursního práva zapsal jako velice pokrokový, z důvodu toho, že se stalo součástí československého právního řádu, přijetím takzvaného recepčního zákona č. 11/1918 Sb., a základem dalších mnoha právních předpisů. Za následující předpis v této oblasti je považován zákon č. 64/1931 Sb., který zrušil nařízení č. 337/1914, včetně jeho tří řádů a vydal nové novelizované tři řády konkursní, vyrovnávací a odpůřčí. Tento krok přinesl pozitivní přínos, zejména v tom, že byl odstraněn nastolený stávající právní dualismus v důsledku účinnosti recepčního zákona. Pro dikci tohoto zákona, lze považovat jako inspirační zdroj, konkursní řád z roku 1914, z důvodu své systematiky.

Společenské a politické změny ve společnosti v roce 1948, přijaly v roce 1951 z.č. 142/1950 Sb, občanský soudní řád, který zrušil z.č. 64/1931 Sb., a to bez náhrady. Nové společenské a politické změny, které byly přijaty totalitním režimem, zapříčinily, že nebylo do roku 1989 potřeba konkursního práva, z důvodu zavedení socialistického vlastnictví a centrálně plánovaného hospodářství. Proto dlouhá léta legislativa v tomto směru stagnovala.²

² SCHELLEOVÁ, Ilona. *Úvod do insolvenčního práva*. 1. vyd. Brno: KEY Publishing, 2007, s. 28 – 31, ISBN: 978-80-87071-54-0

Po obnově tržního hospodářství a soukromého podnikání, po pádu komunismu, bylo v roce 1989 zavedeno znovu konkursní řízení, kdy klíčovou právní normou byl, z.č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Tento zákon definoval pouze jediné dva možné způsoby řešení úpadku dlužníka konkurs, anebo vyrovnání. Nedokonalostí tohoto zákona bylo mimo jiné to, že nebral zřetel na subjekt, který se stal úpadcem, proto byly stejně posuzovány jak osoby fyzické, tak osoby právnické, bez ohledu na velikost těchto podnikatelských subjektů. Neopomenutelným nedostatkem byla převaha likvidační formy řešení úpadku nad sanační formou a rovněž nemožnost věřitelův řízení cokoli ovlivnit a například, jakým způsobem bude úpadek dále řešen, nemožnost výběru správce konkursní podstaty a jeho následnou kontrolu a dozor. Ekonomická a bankovní expanze, zaměření na konzumní život a spotřebu obyvatelstva, relativně snadná dostupnost finančních prostředků, život na dluh, dostupnost spotřebitelských půjček a úvěrů, logicky vyústilo v zadlužování domácností.³

Situace si doslova žádala z důvodu měnících se společenských potřeb a podmínek novou, efektivnější právní normu, která však přišla, až po dlouhých šestnácti letech v podobě z. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, (insolvenční zákon), ze dne 01.01.2008, který nově otevřel možnost oddlužení dlužníka, jež není podnikající osobou. Dne 01.01.2014, proběhla poslední novelizace výše uvedeného insolvenčního zákona a to zákonem č. 294/2013 Sb. Poslední právní úprava úpadkového řízení se dá nazvat pomyslnou „revolucí“ v oblasti úpadkového práva.⁴

³ BOROVSÝ, Juraj, Platobná neschopnosť – príčiny, súvislosti, riešenia. Inštitút personálneho rozvoja, prvé vydání, Senec, X Line s.r.o., 2001, s 72-73, ISBN 80-968546-6-6

⁴ KOZÁK, Jan. Insolvenční zákon krok za krokem. *Konkurs a vyrovnání - odborný ekonomický měsíčník* [online]. Plzeň: SVO s.r.o., 2006, č. 04 [2016-09-20]. Dostupné z: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idb=28&idac=173>

4 Insolvenční řízení v současnosti

4.1 Předmět úpravy insolvenčního zákona

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“), má za účel uspořádat majetkové vztahy osob dotčených úpadkem dlužníka a pokud možno co nejvyšší uspokojení dlužnickových věřitelů, toto je zásadní rozdíl oproti zákonu číslo 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Zákonodárce zohlednil v tomto směru i věřitele a dal jim do rukou nástroj, kterým chtěl i koncepčně napomoci dostat lépe svých zájmů. Koncepce mimo jiné zřejmě vycházela z praktických zkušeností, týkajících se uspokojování věřitelů v konkursním řízení a možnost toto řízení ovlivnit.

Insolvenční zákon zdůrazňuje ihned ve svém prvním paragrafu, že oddlužení je sanační formou řešení úpadku. Významem způsobu tohoto řešení úpadku je i skutečnost, že suma podaných návrhů na povolení oddlužení každým rokem stoupá.

Za hlavní pramen insolvenčního práva v České republice, je již výš zmiňovaný zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení. Podpůrným prostředkem je možno v insolvenčním řízení využít rovněž zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, kdy jeho použití lze použít především v incidenčních sporech v případech, jež takovýto postup není v kolizi s insolvenčním zákonem. Další právní normy, jež byly přijaty v souvislosti s novým insolvenčním řízením jsou normy práva především občanského, obchodního, pracovního, živnostenského aj.

Insolvenční zákon je rozdělen na tři části a to na Obecnou část, způsoby řešení úpadku a společná ustanovení. Jeho celek tvoří 434 paragrafů.

Nově přijatá právní úprava, byla do České legislativy zařazena hlavně z důvodu, že starý zákon, byl zastaralý, neefektivní, odporoval v mnoha směrech pojetí moderního insolvenčního práva a rovněž z důvodu potřebné harmonizace s evropskou judikaturou.

Výše uvedené je podpořeno praxí, kdy dle staré právní úpravy, byly řízení velice zdouhavá. Konkurzní řízení mnohdy trvalo déle než deset let a absentoval institut tzv. řešení úpadku pomocí formy oddlužení.

Současná právní úprava insolvenčního práva v České republice nutí dlužníka, aby se pokusil řešit svoji nepříjemnou životní a finanční situaci rychle a dle možností efektivně.⁵

4.2 Zásady insolvenčního řízení

Zásady insolvenčního řízení jsou čtyři, kdy jsou tyto legislativně upraveny v pátém paragrafu insolvenčního zákona.

Jedná se o:

a) „insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů.“⁶

První zásada mluví o principu spravedlnosti, rovnosti účastníků řízení, rychlosti a efektivnosti insolvenčního řízení. V tomto směru se však dá o této zásadě sáhodlouze polemizovat, postačí se podívat na procesní problémy například pouze u samotného insolvenčního návrhu, kdy v rychlosti a efektivitě ze strany insolvenčních soudů lze pochybovat o naplňování této zásady. Toto samozřejmě jde ruku v ruce i s formálními nedostatky ze strany žadatele, kdy tento mnohdy například dostatečně neoznačí své věřitele, nekonkretizuje závazky co do výše a splatnosti nebo nepopíše dostatečně své finanční, majetkové případně sociální poměry.⁷

b) „věřitelé, kteří mají podle insolvenčního zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení stejné možnosti.“⁵

Druhá zásadou je zásada rovných podmínek pro všechny věřitele, tedy tzv. zásada „*par conditio creditorum*“, kdy tato znamená, že uspokojení všech věřitelů stejné třídy je poměrné, bez ohledu na to, kdy pohledávka vznikla, na dobu jejího uplatnění či důvod nebo způsob jejího vzniku.⁸

⁵ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.12-13, ISSN 1211-2437

⁶ Insolvenční zákon, ust. § 5

⁷ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.18-19, ISSN 1211-2437

⁸ SLAVÍKOVÁ, Hedvika. E-pravo.cz – Sběrka zákonů, judikatura, právo. *Obecně o konkursu a vyrovnání – Základní principy a instituty, 2001* [online]. [2016-09-20]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/obecne-ke-konkursu-a-vyrovnanu-zakladni-principy-a-institutu-15444.html>

c) nestanoví-li insolvenční zákon jinak, nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce.⁵

Třetí zásada neguje zásadu předcházející, jelikož po jejím naplnění by mohla být jedna skupina věřitelů, způsobem zákonem dovoleným zvýhodněna před ostatními věřiteli. Typicky by se mohlo jednat o možné zvýhodnění zajištěných věřitelů před nezajištěnými.⁹

d) „věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon.“⁵

Tato zásada upravuje zákaz separátního jednání, které by mohlo ohrozit společný zájem věřitelů a cíle insolvenčního řízení.

Mimo taxativně vyjmenované zásady v ust. § 5 insolvenčního zákona, existují i další principy a zásady. Na tyto pamatuje § 7 insolvenčního zákona, kdy toto ustanovení stanovuje, že pokud insolvenční zákon nestanovuje jinak, užije se v insolvenčním řízení zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a to v částech sporného řízení, případně že nebude nalezeno řešení, lze užít zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Takovéto zásady však nesmí být v rozporu se zásadami insolvenčního řízení. Z tohoto důvodu je pro ně stanovena pouze přiměřená aplikovatelnost, aby byly zohledněny specifika insolvenčního řízení. Insolvenční zákon tedy vstupuje jako legislativa subsidiární, tzv. „*lex specialis*.“ Mezi zásady, jež se mohou v insolvenčním řízení uplatnit nelze opomenout např. zásada veřejnosti, zásada projednací, zásada rovného postavení všech účastníků řízení, zásada legální teorie aj.¹⁰

Dále podpůrně působí zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, jenž s účinností od 01.01.2014 podstatným způsobem upravuje mnohé legislativní otázky, týkající se insolvenčního řízení. Problémem může však nastat v dikci těchto dvou zákonů, které si v některých paragrafových zněních protirečí. Například v ust. § 285 insolvenčního zákona, které se mé osoby přímo dotýká a které rozvedu v praktické části této diplomové práce.

⁹ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.19, ISSN 1211-2437

¹⁰ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.19, ISSN 1211-2437

4.3 Výjimky z působnosti insolvenčního zákona

- a) stát,
- b) územní samosprávný celek,
- c) Českou národní banku,
- d) Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky,
- e) Garanční systém finančního trhu a jím spravované fondy
- f) Garanční fond obchodníků s cennými papíry,
- g) veřejnou vysokou školu, nebo
- h) právnickou osobu, jestliže stát nebo vyšší územní samosprávný celek před zahájením insolvenčního řízení převzal všechny její dluhy nebo se za ně zaručil.
- i) finanční instituci, po dobu, po kterou je nositelem licence nebo povolení podle zvláštních právních předpisů, upravujících její činnost; toto se nevztahuje na obchodníka s cennými papíry,
- j) zdravotní pojišťovnu zřízenou podle zvláštního právního předpisu, po dobu, po kterou je nositelem povolení k provádění veřejného zdravotního pojištění,
- k) politickou stranu nebo politické hnutí v době vyhlášených voleb podle zvláštního právního předpisu.¹¹

Ustanovení § 6 insolvenčního zákona taxativně určuje subjekty, vůči nimž nelze insolvenční zákon nikdy nebo jen za určité situace použít. Insolvenční soud musí zamítnout každý návrh na zahájení insolvenčního řízení směřující proti takovému dlužníkovi. Odmítnutí návrhu nebo zastavení insolvenčního řízení nepřipadá v tomto případě v úvahu jako procesní rozhodnutí.¹²

¹¹ Insolvenční zákon, ust. § 6

¹² SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.19, ISSN 1211-2437

4.4 Vymezení základních pojmů

a) insolvenční řízení je zvláštní druh civilního soudního řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Základní procesní normou je občanský soudní řád, který je v insolvenčním řízení užíván subsidiárně jako „*lex generalis*“, tedy jako obecná právní norma. Pokud insolvenční zákon nestanoví některou z otázek vlastním ustanovením, nastupuje právní úprava dle občanského soudního řádu

b) insolvenční soud je soud, před kterým probíhá insolvenční řízení a incidenční spory, jakož i soud, jenž rozhoduje o opravném prostředku v insolvenčním řízení. Jedná se vždy o místně příslušný krajský soud, nebo Městský soud v Praze. Výklad definice insolvenčního soudu je novelou č. 294/2013 Sb., dále usměrněn, kdy v novém vymezení je pro řízení o odvolání jako řádném opravném prostředku insolvenčním soudem Vrchní soud v Praze a Vrchní soud v Olomouci. V kategorii insolvenčních soudů je také zařazen Nejvyšší soud České republiky, kdy tento je příslušný rozhodovat o mimořádných opravných prostředcích jako jsou žaloba pro zmatečnost a dovolání. Opravný mimořádný prostředek, týkající se obnovy řízení je v současné době v insolvenčním řízení vyloučen.

c) insolvenční návrh u insolvenčního soudu je podaný návrh na zahájení insolvenčního řízení. Postup upravuje zejména ust. §§ 97 a 101 insolvenčního zákona, tedy vydání vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení. Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nastávají hodinou a minutou, která se objeví v insolvenčním rejstříku v souvislosti s rozhodnutím insolvenčního soudu.

d) Incidenční spor znamená situace, jež byla vyvolána insolvenčním řízením a pokud je takováto kolizní situace, za incidenční spor označena přímo insolvenčním zákonem. Důvodem pro nejčastější incidenční spor, je jeho pravost, výše, či pořadí přihlášených pohledávek nebo se může jednat o spory vyloučení majetku z majetkové podstaty dlužníka. Incidenčním sporem může být i spor týkající se náhrady škody na majetkové podstatě, které vznikly porušením povinností insolvenčního správce nebo například vypořádání majetku dlužníka ze společného jmění manželů.

e) majetková podstata je majetek, který je určen k uspokojení dlužnickových věřitelů. Zahrnuje takřka veškerá dlužníková aktiva. Peněžní prostředky získané ze zpeněžení majetkové podstaty jsou následně určeny k uspokojení dlužnickových věřitelů, k nákladům insolvenčního správce a dalších nákladů insolvenčního řízení. Pokud dlužník podá insolvenční návrh sám, zahrnuje se do majetkové podstaty majetek nabytý, ke dni

zahájení insolvenčního návrhu. K této majetkové podstatě je třeba přičíst i majetek, který nabyt dlužník v průběhu insolvenčního řízení a to bez ohledu na to, jakým způsobem tento majetek nabyt, jedná se například typicky o dědictví, výhra v loterii. Je-li dlužník spoluvlastníkem majetku ideálním či reálným podílem, je i tento podíl zahrnut do majetkové podstaty. Toto pravidlo přichází i v úvahu, pokud jde o společné jmění manželů, kdy manžel musí v režimu oddlužení tuto skutečnost respektovat. Dále je možné zahrnout do majetkové podstaty i majetek jiných osob než dlužníka, kdy se jedná například o darování finančních prostředků. Položky tvořící majetkovou podstatu jsou například peněžní prostředky v hotovosti, tak i vedené na jakémkoli účtu dlužníka, v jakékoli měně, mzda a odměna člena družstva. Dále věci movité i nemovité bez ohledu, zda jsou na území České republiky nebo v zahraničí. Majetková podstata může být tvořena i dlužníkovým podnikem. Majetková podstata, jež nespadá do majetkové podstaty dlužníka je zejména majetek, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Dále jsou to věci, které jsou potřebné k uspokojování dlužníkových hmotných potřeb, nebo k plnění jeho pracovních úkolů, jakož i dalších jiných věcí, kdy by prodej těchto věcí kolidoval s morálními pravidly. Jedná se zejména o běžné oděvní součásti, včetně obuvi a prádla, obvyklé vybavení domácnosti (židle, stůl, lůžko, kuchyňské nádobí a nářadí, lednice, sporák aj.), dále náboženská a studijní literatura, školní potřeby, dětské hračky, zdravotní potřeby, snubní prsteny, obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného, hotové peněžní prostředky do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jedince a zvířata sloužící člověku jako jeho společník.

f) osoba s dispozičním oprávněním je osoba, která má v průběhu insolvenčního řízení nakládat s majetkovou podstatou dlužníka včetně všech oprávnění, ze kterých se skládá. Jelikož rozhodnutí o úpadku a o způsobu řešení úpadku nemusí být vydáno současně, je potřeba určit osobu, která bude mít dispoziční oprávnění v tomto mezidobí. V této fázi je touto osobou dlužník. Následně dle způsobu rozhodnutí o úpadku a způsobu jeho řešení je to dále insolvenční správce.

g) zajištěný věřitel je jakákoli osoba, jejíž pohledávka je zajištěna majetkem, jenž náleží do majetkové podstaty dlužníka. Podmínka je, že majetek musí být zatížen například zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy.

h) přihláška pohledávky je procesní úkon, kterým v insolvenčním řízení věřitel uplatňuje svá práva, tedy pohledávky. Podání přihlášky upravuje ust. § 173 insolvenčního zákona, kdy je zde upraveno jakým způsobem, v jaké lhůtě a u koho přihlášení pohledávky uplatnit.

i) insolvenční rejstřík je informační systém, který obsahuje údaje dle insolvenčního zákona. Dá se říci, že tento rejstřík je jedním z nejvýznamnějších výsledků elektronizace české justice. Insolvenční rejstřík plní v insolvenčním řízení tři základní funkce a to v první řadě transparentní vedení elektronického soudního spisu, který je prakticky totožný se spisem v tištěné podobě, který navíc obsahuje mimo jiné i přílohy k přihláškám pohledávek. Druhá funkce je vedení seznamu insolvenčních správců, kdy seznam spravuje Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Třetí, zcela zásadní funkcí je doručování soudních písemností. Soudní písemnosti se v insolvenčním řízení především doručují prostřednictvím insolvenčního rejstříku. Zveřejňování soudních rozhodnutí na úřední desce insolvenčního soudu bylo zrušeno zákonem 294/2013 Sb..

j) společný zájem věřitelů je zájmem nadřazeným jejich jednotlivým zájmům. Zvolený způsob řešení úpadku by tímto měl být spravedlivější a výnosnější než ostatní způsoby. Insolvenční řízení je tedy svou povahou řízení kolektivní, které řeší v jednom procesu zájmy více věřitelů jednoho dlužníka.

k) finanční instituce je banka, spořitelna a úvěrní družstvo, obchodník s cennými papíry, který je investičním podnikem podle čl. 4 odstavce 1 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, pojišťovna a zajišťovna. Současná legislativa pro tento specifický druh institucí je zvláštní, kdy spočívá především v těchto skutečnostech – dlužník musí být před začátkem insolvenčního řízení zbaven licence ke své činnosti, úpadek je řešen vždy konkursem, v insolvenčním řízení se vede zvláštní hypoteční podstata, která má za úkol krýt hypoteční zástavní listy, insolvenční správce zjišťuje pohledávky dle účetnictví dlužníka.¹³

¹³ Kozák, J.; Budín, P.; Dadam, A.; Páchl, L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, s. 34-36, ISBN 978-80-7357-272-3.

5 Úpadek

5.1 Definice úpadku dle insolvenčního zákona

„Dlužník je v úpadku, jestliže má

- a) více věřitelů a
- b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a
- c) tyto závazky není schopen plnit

Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže

- a) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo
- b) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo
- c) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo
- d) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud.¹⁴

5.2 Úpadek obecně a jeho formy

Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je v úpadku i tehdy, je-li předlužen. O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku se přihlíží také k další správě jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat.

O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.¹⁵

Základním stavebním kamenem insolvenčního zákona je úpadek. Hlavní stavební prvky úpadku jsou tři a jsou vymezeny v ust. § 3 insolvenčního zákona. Prvním prvkem je četnost věřitelů, kdy k prohlášení úpadku je potřeba minimálně dvou věřitelů, přičemž nesmí jít o pohledávky věřitelů, které vznikly rozdělením jedné pohledávky za dlužníkem

¹⁴ Insolvenční zákon, ust. § 3

¹⁵ Insolvenční zákon, ust. § 3

v době kratší než šest měsíců před podáním návrhu na prohlášení dlužníkového úpadku. Z tohoto důvodu se chtěl zákonodárce vyhnout tzv. „šikanózním insolvenčním návrhům“, které by mohly dlužníka nějakým způsobem poškodit. Druhým prvkem úpadku je skutečnost, že dlužník má závazky, které jsou po splatnosti nejméně třiceti dnů. Na tuto lhůtu se váže vznik práva na zaplacení úroků s prodloužením dle ust. § 369a odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku.

Třetím prvkem úpadku je neschopnost dlužníka plnit své závazky. Jedná se tak o objektivní neschopnost dlužníka plnit své platné závazky, tedy nikoli o jeho neochotu, způsobenou tím, že například závazek neuznává, vedením sporu o jejich výši nebo že závazek zanikl dle jeho tvrzení například započítáním.¹⁶

Úpadek dlužníka může být zjištěn ve formě platební neschopnosti, předlužení nebo v obou těchto formách zároveň. Předlužení se týká právnické osoby, fyzické osoby – podnikatele, a zároveň jde o situaci, kdy pasiva převyšují aktiva dlužníka.

Podání insolvenčního návrhu pro tzv. hrozící úpadek, se v praxi moc často neuplatňuje, kdy tento může podat jen dlužník. V tomto případě je vycházeno ze skutečnosti, že právě onen dlužník by měl být schopen sám své poměry dostatečně posoudit, aby podal insolvenční návrh včas, kdy může předpokládat, že nebude schopen dostát plnění podstatné části svých peněžitých závazků.

S tímto institutem lze v této souvislosti zmínit tzv. moratorium, kdy návrh na vyhlášení moratoria může podat jen dlužník, jenž je podnikatelem a to ve lhůtě do sedmi dnů od podání insolvenčního návrhu. V případě, že insolvenční návrh podal věřitel, ve lhůtě do patnácti dnů od jeho doručení insolvenčním soudem. Toto oprávnění však nemůže využít právnická osoba v likvidaci. V době trvání moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku dlužníka, byť zůstávají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení zachovány. Cíl moratoria je překonání úpadku nebo spíše hrozícího úpadku dlužníka vlastními silami dlužníka, bez deklarování existence úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka soudním rozhodnutím insolvenčního soudu. Prozatímní soudní praxe má však zkušenosti spíše opačné. Doba trvání moratoria, kterou jsou maximálně čtyři měsíce, je příliš krátká na překonání úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka jeho vlastními zdroji.

¹⁶ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.16, ISSN 1211-2437

Moratorium slouží spíše jako přechodné období pro přípravu dlužníka na proces reorganizace.¹⁷

5.3 Způsoby řešení úpadku

„Způsobem řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka v insolvenčním řízení se rozumí

- a) konkurs,
- b) reorganizace,
- c) oddlužení a
- d) zvláštní způsoby řešení úpadku, které tento zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů.

Rozhodnutím insolvenčního soudu o způsobu řešení úpadku se rozumí,

- a) jde-li o konkurs nebo o některý ze zvláštních způsobů řešení úpadku, rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka
- b) jde-li o reorganizaci, rozhodnutí o povolení reorganizace a
- c) jde-li o oddlužení, rozhodnutí o povolení oddlužení.¹⁸

Insolvenční zákon vymezuje čtyři zákonem předpokládané varianty řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka a to:

a) konkurs – jedná se o likvidační způsob řešení úpadku. Je použitelný pro všechny typy dlužníků, tedy jak pro právnické, tak i fyzické osoby. Konkurs lze použít pouze úpadek existující. Tedy hrozící úpadek nelze primárně konkursem řešit. Při hrozícím úpadku je konkurs uplatnitelný pouze v případech neúspěchu sanačního způsobu, tedy reorganizace nebo oddlužení. Podstata konkursu spočívá v rozprodeji majetku dlužníka, možno jako celku nebo i po částech a jeho následné poměrné rozdělení výtěžku z těchto prodejů mezi věřitele uplatněné dle klíče daného právní úpravou. V případě konkursu následuje u právnické osoby po jeho zrušení zánik této osoby, tedy faktický výmaz z veřejného rejstříku. Variantou konkursu je tzv. nepatrný konkurs. Tato varianta konkursu má silný akcent na rychlost řízení. K dosažení cíle právní úprava používá rozsáhlé možnosti pragmatického odklonu od institutů a postupů obecné úpravy klasického konkursního řízení.

¹⁷ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.17, ISSN 1211-2437

¹⁸ Insolvenční zákon, ust. § 4

b) reorganizace – jde se o sanační způsob řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka. Za cíl si reorganizace bere zejména zachování podnikatelských aktivit dlužníka, na základě generálního narovnání mezi dlužníkem a jeho věřiteli, schváleného insolvenčním soudem. Reorganizace je především určena pro velké podnikatelské subjekty, jako jsou například firmy. Předpokladem reorganizace jsou zejména aktivní kroky k řešení situace ze strany dlužníka, spočívající především v podání insolvenčního návrhu a následně i v průběhu insolvenčního řízení. Nelze vyloučit ani reorganizaci založenou především na aktivitě věřitelů. Insolvenční správce a insolvenční soud v tomto případě působí především jako kontrolor a moderátor průběhu insolvenčního řízení.¹⁹

c) oddlužení – jedná se o sanační způsob řešení úpadku nebo hrozícího úpadku. Je určen pro subjekty, jež nemají závazky z podnikání, nebo jejichž věřitelé souhlasí s řešením závazků dlužníka z podnikatelské činnosti touto formou oddlužení. Tento typ oddlužení, tzv. osobní bankrot, je zaměřen hlavně na řešení ekonomických problémů fyzických nepodnikajících osob, které mají zpravidla problém plnit závazky vyplývající ze spotřebitelských úvěrů a půjček, tedy nezajištěných závazků. Zajištěné závazky jsou řešeny podobně jako v konkursním řízení. Velkým rozdílem od reorganizace, kde jsou způsoby řešení úpadku nebo hrozícího úpadku prakticky takřka neomezené, je u oddlužení přípustné řešení pouze formou prodeje majetku dlužníka nebo splátkového kalendáře. Oba způsoby přitom nelze zcela volně kombinovat. Tento způsob řešení je nejrozšířenější formou úpadku.²⁰

d) zvláštní způsoby řešení insolvence – tento způsob řešení se užívá tehdy, pokud se do úpadku dostane subjekt se specifickým předmětem své činnosti. Jedná se zejména o některé druhy podnikatelských subjektů, které jsou založeny na nakládání s peněžními prostředky a peněžními deriváty. U těchto se vyžaduje rozdílný přístup v řešení úpadkové situace. Jedná se například o pojišťovny či bankovní instituce.²¹

¹⁹ Kozák, J.; Budín, P.; Dadam, A.; Páchl, L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, s. 3-4, ISBN 978-80-7357-272-3.

²⁰ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. 6. aktual.vyd. Praha: Linde, 2011, s. 591-592, ISBN: 978-80-7201-726-3

²¹ Kozák, J.; Budín, P.; Dadam, A.; Páchl, L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, s. 3-4, ISBN 978-80-7357-272-3

6 Procesní subjekty

„Procesními subjekty podle insolvenčního zákona jsou

- a) insolvenční soud,
- b) dlužník,
- c) věřitelé, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníku,
- d) insolvenční správce, popřípadě další správce,
- e) státní zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení nebo do incidenčního sporu,
- f) likvidátor dlužníka.²²

Insolvenční zákon v ust. § 9, přesně vymezuje subjekty, kterých se insolvenční řízení dotýká a které do jeho průběhu mohou zasahovat a to například jen v určité části. Insolvenční správce vstupuje do insolvenčního řízení nejdříve až po svém ustanovení opatřením předsedy insolvenčního soudu a vystupuje v řízení až do okamžiku, kdy je zproštěn funkce. Doba působení insolvenčního správce v řízení je dána tedy právní úpravou. Státní zastupitelství vstupuje do insolvenčního řízení na základě vlastního rozhodnutí a svým rozhodnutím rovněž může také z řízení kdykoli vystoupit.

a) insolvenční soud - je soud prvního stupně, k němuž se podává insolvenční návrh. Tedy instančně se jedná v prvním stupni o soud krajský. Dále se jedná i o soud, který rozhoduje o opravných prostředcích. V insolvenčním řízení postavení procesního subjektu s řídicí a dohlížecí pravomocí, a to po celé trvání insolvenčního řízení. S jednotlivými fázemi řízení souvisí rozsah řídicích a dohlížecích pravomocí soudu. Po podání návrhu na rozhodnutí o úpadku dlužníka spočívá činnost insolvenčního soudu zejména v rozhodování směřujícím ke zjištění existence úpadku. Po rozhodnutí o úpadku se v závislosti na způsobu řešení úpadku činnost insolvenčního soudu přesouvá do oblasti kontrolní a navazující rozhodovací činnosti v otázkách podstatných pro řešení dlužníkovy úpadku. Soudy rozhodují o řízeních obecně dle věcné a místní příslušnosti.

b) dlužník – je osoba fyzická, tak právnická, jenž má povinnost poskytnout plnění závazku druhé osobě – jejímu věřiteli. V konkursním řízení se užívá ekvivalent *úpadce*,

c) věřitel - je osoba fyzická, tak právnická, jenž má za dlužníkem pohledávku, kterou uplatňuje v insolvenčním řízení vůči dlužníkovi přihláškou pohledávky, ledaže jde

²² Insolvenční zákon, ust. § 9

například o pohledávku za majetkovou podstatou či pohledávku jí na stejné úrovni postavenou.

d) insolvenční správce - může se jednat o fyzickou osobu, která je oprávněna vykonávat tuto činnost. Dále i veřejná obchodní společnost nebo zahraniční obchodní společnosti, sdružení, poskytující stejné záruky ručení společníků jako veřejná obchodní společnost a je dále založena dle práva členského státu Evropské unie a členských států Dohody o evropském hospodářském prostoru a která je současně oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.

Insolvenční správce se ustanovuje ze seznamu insolvenčních správců, který zajišťuje Ministerstvo spravedlnosti. Tento seznam obsahuje údaje o dle zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích. Insolvenční správce vstupuje do insolvenčního řízení nejdříve až po svém ustanovení opatřením předsedy insolvenčního soudu a vystupuje v řízení až do okamžiku, kdy je zproštěn funkce. Doba působení insolvenčního správce v řízení je dána tedy právní úpravou. Hlavní funkcí insolvenčního správce je disponovat majetkem dlužníka.²³

Mezi základní podmínky pro výkon činnosti insolvenčního správce podle § 6 zák. č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích náleží:

- a) plná způsobilost k právním úkonům,
- b) získání vzdělání v magisterském studijním programu,
- c) vykonání zkoušky insolvenčního správce,
- d) bezúhonnost,
- e) vykonání alespoň tříleté odborné praxe v oblasti související s výkonem funkce insolvenčního správce, zejména v oblasti práva, ekonomie, daňového poradenství, účetnictví, auditu nebo řízení podniku,
- f) uhrazený správní poplatek,
- g) uzavřená smlouva o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce.²⁴

Hostující insolvenční správce - je fyzickou osobou, která není občanem České republiky či právnickou osobou, která není registrována na území České republiky v rámci jednotného ekonomického prostoru zemí Evropské unie, avšak je oprávněna vykonávat

²³ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.21, ISSN 1211-2437

²⁴ zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

činnost insolvenčního správce za rovných podmínek s insolvenčními správci, registrovanými v insolvenčním rejstříku dle podmínek insolvenčního zákona dle platné české legislativy.

Předběžný insolvenční správce – k ustanovení předběžného insolvenčního správce může dojít kdykoliv dříve, než soud vydá rozhodnutí o úpadku dlužníka. Rozhodnutí o ustanovení předběžného správce je obvykle spojeno s rozhodnutím o předběžném opatření. Nejčastější důvod k ustanovení předběžného správce je záměr insolvenčního soudu provést zjištění dlužníkova majetku a jeho zajištění a současné přezkoumání účetnictví dlužníka. K tomuto postupu insolvenční soud sahá v případě, pokud z insolvenčního návrhu navrhovatele odlišného od dlužníka nebo z úřední činnosti samotného insolvenčního soudu vyplynou informace o rozsáhlejším majetku dlužníka. Může jít například o nemovitosti zjevně vyšší hodnoty či provozovaný podnik nebo v případě, že dlužník s insolvenčním soudem řádně nekomunikuje.

Oddělený insolvenční správce - podmínky konkrétního insolvenčního řízení, si mohou v odůvodněných případech vyžádat, aby byl insolvenční správce, u něhož jsou dány přechodné závažné důvody bránící mu ve výkonu jeho řádné funkce, rovnou odvolán. V některých případech insolvenční správce, zejména po delším nebo složitějším průběhu řízení, spojuje ve své osobě rozsáhlé vědomosti a obtížně přenosné informace, které mají pro řízení zvláštní význam. Za takových podmínek může být vhodnější ustanovit zástupce insolvenčního správce. Neschopnost insolvenčního správce vykonávat svou funkci musí být však jednoznačně pouze dočasná, nikoli trvalého charakteru. Zástupce insolvenčního správce na nezbytně nutnou dobu překlene absenci výkonu funkce ze strany řádného insolvenčního správce. Insolvenční soud v rozhodnutí o ustanovení zástupce správce může stanovit lhůtu, po kterou bude zástupce insolvenčního správce funkci vykonávat, a to s přihlédnutím k důvodům, které vedly k jeho ustanovení. Lhůta nemusí být insolvenčním soudem stanovena konkrétním datem, činnost zástupce správce lze omezit např. délkou pracovní neschopnosti řádného správce.

Zvláštní insolvenční správce - jeho funkcí je v insolvenčním řízení doplnit insolvenčního správce svými odbornými znalostmi, které není možné požadovat od ustanoveného insolvenčního správce. Zejména jsou tímto míněny znalosti ekonomicko-technické povahy, jenž by mohly mít zásadní význam v případě provozování podniku či správy majetkové podstaty po rozhodnutí o dlužníkově úpadku. Ustanovení zvláštního

správce by tedy nemělo mít za cíl pouhé snížení objemu činnosti vykonávané samotným insolvenčním správcem, ale především doplnění jeho univerzálních znalostí odborníkem se specifickými znalostmi, jejichž využití je v řízení potřeba.

e) státní zastupitelství - vstupuje do insolvenčního řízení na rozdíl od insolvenčního správce na základě vlastního rozhodnutí a svým rozhodnutím rovněž může také z řízení kdykoli vystoupit.

f) likvidátor dlužníka - do insolvenčního řízení vstupuje vlastním rozhodnutím a to zejména, pokud je autorem insolvenčního návrhu, anebo jedná jménem dlužníka v případě, že insolvenční návrh je podán jiným subjektem, nežli od dlužníka v likvidaci. Likvidátorova povinnost spočívá v součinnosti s předběžným insolvenčním správcem nebo insolvenčním správcem při zjišťování majetkové podstaty dlužníka.²⁵

²⁵ Kozák, J.; Budín, P.; Dadam, A.; Páchl, L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, s. 14-16, ISBN 978-80-7357-272-3

7 Fáze insolvenčního řízení

7.1 Zahájení insolvenčního řízení

Každé insolvenční řízení začíná v první fázi podáním insolvenčního návrhu. Insolvenční řízení je dle zákona zahájeno dnem, kdy je věcně příslušnému soudu doručen insolvenční návrh. Je-li návrh doručen k věcně příslušnému krajskému soudu, který není místně příslušný, insolvenční řízení je zahájeno i navzdory místní nepřislušnosti soudu a bez ohledu na to, kdy bude insolvenční návrh postoupen soudu, který je ve věci i místně příslušný. Je-li návrh podán například k soudu vrchnímu či okresnímu, insolvenční řízení je zahájeno až dnem doručení návrhu krajskému soudu. Insolvenční řízení nelze zahájit, pokud není ze strany dlužníka či věřitele podán insolvenční návrh, jde-li o hrozící úpadek, musí podat insolvenční návrh pouze dlužník. Obsah insolvenčního návrhu se liší v závislosti na tom, kdo je navrhovatelem. Pokud je navrhovatelem věřitel, patří mezi základní náležitosti návrhu kromě obecných náležitostí podání i označení navrhovatele a dlužníka.²⁶ Dále uvedení rozhodných skutečností, které usvědčují dlužníka, že se nachází v úpadku či, že mu úpadek hrozí. A rovněž uvedení důkazů, které jasně identifikují, čeho se navrhovatel domáhá.

Podá-li insolvenční návrh dlužník, jeho obsah je odlišný. Podle litery zákona, musí být součástí insolvenčního návrhu seznam veškerého majetku dlužníka, včetně seznamu jeho pohledávek s určením dlužníků, kdy u těchto pohledávek stručně uvede jejich výši. Dále pak skutečnosti, které budou v případě vymáhání takových pohledávek důležité a výslovně se vyjádří k jejich dobytosti. Dlužníkovou povinností je rovněž označit majetek, který je či již byl předmětem soudního či obdobného řízení. Povinností je rovněž přiložit seznam dlužníkových závazků a uvedení všech věřitelů s listinami, které potvrzují úpadek či hrozící úpadek.²⁷

Insolvenční návrh musí být podán v listinné podobě a dále opatřen úředně ověřeným podpisem osoby, která jej podala. Návrh lze podat rovněž i v elektronické

²⁶ § 42 odst. 4 občanského soudního řádu

²⁷ Insolvenční zákon, ust. § 9

podobě, kdy je třeba uznávaného elektronického podpisu nebo zasláním prostřednictvím datové schránky podatele. K jiným formám podání se nepřihlíží.²⁸

7.2 Oznámení o zahájení insolvenčního řízení

Zahájení insolvenčního řízení je oznámeno insolvenčním soudem vyhláškou, která je zveřejněna nejpozději do dvou hodin od doručení insolvenčního návrhu.

Vyhláška se doručuje účastníkům insolvenčního řízení a obsahuje označení soudu, který vyhlášku vydal, označení insolvenčního návrhatele a dlužníka, údaj o okamžiku, kdy byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku, jméno a příjmení osoby, která vyhlášku vydala a den vydání vyhlášky.

Vyhláška o zahájení insolvenčního řízení deklaruje, že došlo ve smyslu ust. § 82 odst. 1 občanského soudního řádu k zahájení insolvenčního řízení. Odvolání proti vyhláše není přípustné.

O zahájení insolvenčního řízení neprodleně insolvenční soud vyrozumí doručením vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení finanční úřad, celní úřad, Úřad práce České republiky v jehož obvodě má dlužník své bydliště, pokud se jedná o právnickou osobu vyrozumí se finanční úřad, ve kterém má dlužník své sídlo, příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení, obecný soud dlužníka dále soud, správce daně, soudního exekutora případně jiný orgán u kterého dle údajů obsažených v insolvenčním návrhu a listinách k němu připojených probíhá řízení o výkon rozhodnutí či exekuce na majetek dlužníka. Dále Českou národní banku, pokud je dlužník účastníkem platebního systému s neodvolatelností zúčtování, případně vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání nebo cizozemského vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání.²⁹

²⁸ MARŠÍKOVÁ J. a kol.: *Insolvenční zákon s poznámkami a judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000a prováděcími předpisy*. Praha: Leges, 2011, s. 148, ISBN: 978-80-87212-75-2.

²⁹ Insolvenční zákon, ust. §§ 101, 102

7.3 Rozhodnutí o úpadku dlužníka

Na základě důkladného projednání insolvenčního návrhu a dokazováním zjištěných faktů, že je dlužník v úpadku či mu úpadek hrozí, vydává insolvenční soud rozhodnutí o úpadku.

Při zjištění nedostatků ve fázi vyhodnocení insolvenčního návrhu by nemělo k dalšímu projednávání dojít, jelikož v takovém případě by měl příslušný soud insolvenční návrh odmítnout. Nedostatky mohou být například nesrozumitelnost či neurčitost návrhu nebo nesrozumitelnost. Praxe v české justici je však různorodá, kdy insolvenční soud některých případech vyzývá dlužníka k doplnění formalit.

Je třeba však rozlišovat odmítnutí a zamítnutí insolvenčního návrhu, kdy k zamítnutí dochází v případě, že po projednání insolvenčního návrhu stále nejsou splněny zákonné podmínky pro vydání rozhodnutí o dlužníkově úpadku. Odmítnutí přichází tedy v případě jak již výše uvedeno pro vady a neúplnost insolvenčního návrhu.

Pokud je úpadek na základě prozkoumání insolvenčního návrhu zjištěn, rozhodnutí musí rozhodnutí o úpadku obsahovat obligatorní náležitosti, kterými jsou oznámení, zda se jedná o úpadek dlužníka či hrozící úpadek, ustanovení insolvenčního správce, který bude po celou dobu dohlížet nad insolvenčním řízením. Dále jde pak o výzvy věřitelům k přihlášení svých pohledávek za dlužníkem, sjednání místa a termínu konání schůze věřitelů či výzvy osobám, které mají vůči dlužníku pohledávky, aby veškerá plnění závazků poskytovali nadále jen insolvenčnímu správci a nikoliv dlužníku.

Proti zamítnutí insolvenčního návrhu se lze odvolat z logiky věci pouze z pozice jiného insolvenčního navrhovatele, než-li, je dlužník sám.

7.4 Rozhodnutí o tom, že se dlužník v úpadku nenachází

Jde o ustanovení insolvenčního zákona, které jde chytře se zásadou procesní hospodárnosti insolvenčního řízení, kdy předchází zbytečně vynaloženému času, zdrojům a úsilí, které by jinak musely být vynaloženy, pokud by se pokračovalo v insolvenčním řízení dále, i navzdory tomu, že se dlužník v úpadku již nenachází. Toto ustanovení se zakládá na prostém principu. V době od vydání rozhodnutí o úpadku nebo hrozícím úpadku a rozhodnutím, jakou formou bude úpadek řešen je mnohdy i tři měsíční trvající období, kdy může dojít ke skutečnostem, které mají za to, že se již o dlužníkově úpadku nejedná. Může se jednat o skutečnosti, že dlužník své závazky, které měl, již narovnal ještě

před vydáním rozhodnutí o způsobu řešení úpadku nebo může jít o absenci přihlášených věřitelů. Na podkladě takových skutečností rozhodne insolvenční soud o tom, že se dlužník nenachází v úpadku.

7.5 Spojení rozhodnutí o úpadku dlužníka s jiným rozhodnutím

V mnoha případech bývá s rozhodnutím o úpadku spojeno i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku. S takovým rozhodnutím se setkáme zpravidla ve dvou možných situacích. V prvním případě záleží na tom, jestli je dlužníkem fyzická osoba, které dle insolvenčního zákona nemůže být oddlužení povoleno. Takovouto osobou je fyzická osoba – podnikatel, kdy s rozhodnutím o úpadku je rovnou spojeno rozhodnutí o prohlášení konkursu a to z důvodu, že jiná forma řešení úpadku fyzické osoby - podnikatele není insolvenčním zákonem dovolena. V druhém případě insolvenční soud spojí s rozhodnutím o úpadku rozhodnutí o povolení oddlužení za předpokladu, že dlužník podal společně s insolvenčním návrhem rovněž návrh na povolení oddlužení. Způsob stanovení řešení úpadku je formou samostatného rozhodnutí odděleného od rozhodnutí o úpadku dlužníka. Sice na tento navazuje, ale nemusí s ním být propojen formou společného rozhodnutí. Spojením rozhodnutí o úpadku s rozhodnutím o způsobu jeho řešení, lze případné odvolání směřovat do jednotlivých výroků tohoto rozhodnutí. Tato rozhodnutí mohou být prostřednictvím odvolacího soudu zrušena i jednotlivě.³⁰

7.6 Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku

Pokud nedojde k rozhodnutí o způsobu řešení úpadku insolvenčním soudem samotným, je svolána insolvenčním správcem schůze věřitelů. Po ukončení schůze věřitelů již musí insolvenční soud vydat rozhodnutí, které určí způsob řešení dlužníkovy úpadku a to v rozhodné době uplynutí tří měsíců od momentu rozhodnutí o úpadku dlužníka. V této fázi má schůze věřitelů velice relevantní funkci z důvodu toho, že věřitelé mají zásadní vliv a možnost určit způsob řešení úpadku sami. Toto je však jen zákonné právo, využít této možnosti, nikoli však povinnost. Pokud se na této schůzi věřitelé neshodnou na způsobu řešení úpadku, je na dlužníkův majetek vyhlášen konkurs dle následného rozhodnutí insolvenčního soudu. V praxi však na schůzi věřitelů dochází ve většině

³⁰ Maršíková J. a kol.: *Insolvenční zákon s poznámkami a judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000a prováděcími předpisy*. Praha: Leges, 2011, § 148 odst. 3, ISBN: 978-80-87212-75-2

případů ke konsenzu a usnesení, které z této schůze vznikne, nemá insolvenční soud možnost zrušit a musí jej respektovat při vydání rozhodnutí svého.³¹

7.7 Věřitelé a uplatňování pohledávek

První krok, který musí věřitel provést je podání přihlášky insolvenčnímu soudu. Ze zákona má věřitel lhůtu podat přihlášku od dne zahájení insolvenčního řízení do dne, kdy je vydáno rozhodnutí o úpadku dlužníka. Pokud věřitel v řádném termínu nepřihlásí pohledávku k insolvenčnímu soudu, nebude na tuto pohledávku v řízení brán zřetel.

Dosavadní praxe však ukazuje, že věřitelé podávají přihlášky včas, kdy je to zapříčiněno především z důvodu toho, že věřitelé jsou vždy písemně obeznámeni s faktem, že byl insolvenční návrh podán na insolvenční soud a je zahájeno řízení. Sporadicky se lze setkat se skutečností, že se věřitel ač vědomě či nevědomě ke své pohledávce nepřihlásí. Může jít například o to skutečnost, že písemné oznámení o zahájení insolvenčního řízení je doručeno, mnohdy i fikcí doručení na korespondenční adresu věřitele, která slouží jako sídlo věřitele, ale fakticky se na této adrese nikdo nezdržuje a poštu nepřebírá. Dalším z důvodů může být pochybný původ pohledávky, kdy subjekt, většinou poskytovatel nějaké rychlé půjčky nejednal při sjednávání korektně. Mnohdy tyto případy úzce souvisí s lichvářskými praktikami, které už zavání trestnou činností. Věřitel si tedy dozajista dopředu rozmyslí, zda se k takovéto pohledávce u insolvenčního soudu vůbec přihlásit a vymáhat ji zákonnými způsoby.³²

Oddlužení nebo také osobní bankrot, upravený v páté hlavě druhé části insolvenčního zákona, je v českém právu zaveden nově s insolvenčním zákonem od 1. 1. 2008 a to bez jakékoliv původní verze, na kterou by mohl navazovat. Jako inspirace posloužily pro české zákonodárce právní systémy ostatních evropských států.

Tento „nový“ způsob řešení úpadku má za úkol poskytovat úpadcům možnost narovnání svých závazků řešením, které pro ně není likvidační. V době trvalého nárůstu zadlužení českých domácností je oddlužení považováno ještě za důstojnou cestu jak z dluhové pasti ven. Absence řešení úpadku, které nebude pro dlužníka likvidační, bylo

³¹ EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo, [online]. [2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/zpusob-reseni-upadku-93827.html>

³²EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo, [online]. [2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/?pg=4>

jedním z hlavních důvodů zavedení tohoto institutu. Ze sociálního hlediska lze říci, že se jedná o šetrný způsob jak se zbavit dluhů a začít znovu s tzv. „čistým štítem“.

Zprvu je třeba upřesnit, že oddlužení je způsob řešení úpadku určený pouze pro nepodnikající fyzické osoby, tedy spotřebitele. Je to řešení vytvořené téměř na míru nejen specifické skupině občanů, kterou tvoří typicky nízkopříjmoví zaměstnanci, kteří mívají vyživovací povinnost vůči ostatním členům domácnosti a nejsou schopni řádně splácet své závazky, ale také ostatním úpadcům spotřebitelům, kteří splňují poměrně benevolentní zákonné podmínky pro povolení oddlužení. Pro výše konkretizovanou skupinu úpadců byl konkurs dosti nešťastným řešením, poněvadž zpeněžení majetkové podstaty mělo pro dlužníka likvidační důsledky a co hůř, dlužníkovy závazky konkursem nezanikly a důvodně hrozilo další nekompromisní vymáhání zbylých pohledávek. Z toho jasně vyplývá, že z pohledu dlužníka nepříznivá situace nebyla vyřešena vůbec. Zavedení možnosti osobního bankrotu však přináší řešení jak pro věřitele, tak pro dlužníka. Obecně se však dá říci, že zákon dlužníky spotřebitele zvýhodňuje, zatímco věřitelé, se z této varianty řešení úpadku radovat nemohou. Proč tomu tak je, bude vysvětleno v následujících podkapitolách.

8 Řešení úpadku pomocí institutu oddlužení

V této kapitole bude přiblížen institut oddlužení dle insolvenčního zákona. Dojde k vymezení jednotlivých fází, vysvětlí důležitá specifika a poukáže na výhody a nevýhody týkající se této formy oddlužení.

Mnohdy používaný ekvivalent oddlužení, užívaný slangově jako tzv. osobní bankrot je upraven v hlavě V, části druhé insolvenčního zákona. V českém právním systému je tento institut zaveden nově s insolvenčním zákonem ze dne 01. 01. 2008. Zákodníci čerpali inspiraci z okolních evropských států, kde byla tato praxe již zavedena, například ze Spolkové republiky Německo.

V současné době, kdy zadlužení českých domácností je na neustálém vzrůstu, je tento sanační způsob řešení úpadku, který není likvidační, považován za jakousi důstojnou cestou jak ven z dluhových nesází. Ze sociálního pohledu se dá konstatovat, že jde o šetrný způsob, jak z dluhové pasti ven a mít příležitost začít žít novým životem bez dluhů. Je třeba však poukázat na to, že způsob řešení úpadku je určen pouze pro nepodnikající fyzické osoby. Toto řešení je tedy vytvořené pro specifickou třídu obyvatelstva, kdy tuto tvoří především zaměstnancům, kteří dosahují nízkých příjmů a nejsou schopni splácet své dlužné závazky. Dosáhnout zákonných podmínek, jež musí žadatel splnit, nemusí být až tak těžké, jelikož nároky nejsou velké. Před zavedením institutu oddlužení, byl pro dlužníky institut konkursu dosti nešťastným řešením, jelikož zpeněžení dlužníkovi majetkové podstaty mělo likvidační následky a mnohdy nebyly všechny pohledávky uspokojeny a došlo k nekompromisnímu vymáhání zbylých pohledávek. Osobní bankrot je jakési schůdné řešení obou protistran, kdy lze střízlivě konstatovat, že pro dlužníka je toto řešení své situace výhodou, zatímco věřitelé jsou znevýhodněni, jelikož uvidí mnohdy jen malé procento ze svých pohledávek.

8.1 Návrh na povolení oddlužení

Insolvenční zákon taxativně nařizuje, že návrh na povolení oddlužení smí podat pouze dlužník, jakožto fyzická osoba, která není podnikatelem. Jiná osoba, například věřitel, tedy nemůže insolvenční návrh podat. Insolvenční soud v tomto případě odmítne návrh, který je podán neoprávněnou osobou. Rozhodnutí o odmítnutí doručí insolvenční soud dlužníku, insolvenčnímu správci, výboru věřitelů a ještě osobě, která návrh podala, tato jediná osoba může podat vůči takovému rozhodnutí odvolání. Pokud dojde k podání

insolvenčního návrhu opožděně nebo neoprávněnou osobou, musí být dlužník informován o možnosti jeho podání návrhu na oddlužení ve lhůtě třiceti dnů.

Pro dlužníka nastává kámen úrazu tehdy, pokud podá insolvenční návrh na povolení oddlužení z dobře neuváženého rozhodnutí. V případě, že bude insolvenční návrh odmítnut či zamítnut, rozhodne insolvenční soud současně o řešení dlužníkovy úpadku prohlášením konkursu, kterému se dlužník v první řadě chtěl podáním návrhu na povolení oddlužení vyhnout. Stejně tak rozhodne insolvenční soud i v případě, že vezme v úvahu tzv. zpětvzětí návrhu, kdy tímto dlužník stahuje v podstatě svoji žádost na povolení oddlužení zpět. Toto dlužník může učinit pouze do okamžiku, kterým je rozhodnuto o schválení oddlužení.

Výhodou pro dlužníka může být, že je potřebný formulář i s pokyny a předvyplněný vzor formuláře veřejně dostupný na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti či na podatelkách krajských soudů. Ministerstvo spravedlnosti se těmito kroky snaží dlužníkům postup k osobnímu bankrotu co nejvíce zjednodušit a zároveň tak omezit počet omítnutých insolvenčních návrhů, které soud nepovolí kvůli chybám a vadám. Zveřejnění výše zmíněného a pokynů k vyplnění formuláře by mělo být dobrým vodítkem i pro právně méně zdatné dlužníky. Dále přichází v úvahu možnost v případě nejasností oslovit soukromého advokáta nebo v dnešní době dnes tolik rozšířené poradny pro dlužníky, kde je možnost požádat bezplatně o radu.³³

³³ Insolvenční zákon, ejustice, oddlužení, [online]. [2016-10-31]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/oddluzeni.html>

Obrázek č. 1 Insolvenční návrhy v ČR - celkem

Tabulka 1: Insolvenční návrhy v ČR – celkem

Měsíc	2014			2015			2016		
	Celkem	Firmy	Fyzické osoby vč. nepod- nikajících živnostníků	Celkem	Firmy	Fyzické osoby vč. nepod- nikajících živnostníků	Celkem	Firmy	Fyzické osoby vč. nepod- nikajících živnostníků
1	2486	259	2227	2353	264	2095	2119	219	1900
2	3004	292	2712	2831	261	2570	2707	225	2482
3	3329	340	2989	3282	332	2950	2680	226	2454
4	3311	346	2965	2918	280	2644	2706	208	2498
5	2804	291	2513	2679	244	2435	2827	225	2602
6	2898	290	2608	3025	272	2753	2575	193	2382
7	3110	335	2775	2606	250	2356	2114	169	1945
8	2618	248	2370	2234	218	2016	2431	199	2232
9	2885	285	2600	2445	190	2255	2314	214	2100
10	2998	284	2714	2741	250	2491			
11	2768	282	2486	2599	208	2391			
12	2929	311	2618	2640	235	2405			
celkem	35140	3563	31577	32353	3004	29349	22473	1878	20595

zdroj: Creditreform

Výše uvedená tabulka popisuje vývoj insolvenčních řízení v letech 2014, 2015 a tři čtvrtletí roku 2016, kdy je z této zřejmé, že pokračuje trend spočívající v klesajícím počtu insolvenčních návrhů. Na poklesu celkového počtu insolvenčních návrhů mají stejně jako v roce 2015 hlavní podíl právnické osoby a to o 18.74 %. Insolvenční návrhy u fyzických osob oproti sledovanému období klesly o 7.53 %. V roce 2014, vyhlásilo úpadek celkem 35.140 subjektů, kdy z tohoto podaly insolvenční návrh právnické osoby v počtu 3.563 a fyzické, včetně nepodnikajících živnostníků v počtu 31.577, v roce 2015 vyhlásilo úpadek celkem 32.353 subjektů, kdy z tohoto podaly insolvenční návrh právnické osoby v počtu 3.004 a fyzické, včetně nepodnikajících živnostníků v počtu 29.349 subjektů. Statistika roku 2016, za své prozatímní tři čtvrtletí eviduje prozatím vyhlášení úpadku u celkem 22.473 subjektů, z toho připadá na právnické osoby celkem 1.878 subjektů a na fyzické, včetně nepodnikajících živnostníků celkem 22.473 subjektů

Celkový pokles počtu insolvenčních návrhů za sledované období leden – září 2016, činil oproti roku 2015 7.79 %. Tempo je takřka totožné s obdobím leden – září let 2014 a 2015, kdy se meziročně snížil počet insolvenčních návrhů na 7.84 %.

8.2 Náležitosti návrhu na povolení oddlužení

Náležitosti insolvenčního návrhu ve formě návrhu na povolení oddlužení upravuje ust § 391 insolvenčního zákona, a obsahuje obecné a zvláštní náležitosti. Stručným výčtem lze tyto náležitosti charakterizovat takto:

- dlužník uvede své identifikační údaje a rovněž i osob oprávněných za něho jednat a to na základě plné moci, kdy mezi identifikační údaje patří tituly, jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu, osobní stav a rodné číslo,

- dlužník může navrhnout formu oddlužení – zpeněžení majetkové podstaty či splátkový kalendář, kdy taková informace je však v návrhu pouze formalitou, jelikož způsob oddlužení určí nezajištění věřitelé, navíc se jedná o informaci v naprosté většině případů i jako o nadbytečnou, protože je všem zúčastněným subjektům jasné, že dlužníci by jen v ojedinělých případech nepreferovali plnění pomocí splátkového kalendáře,

- dlužníkovou povinností je uvést údaje o očekávaných příjmech v následujících pěti letech, mimo příjmů ze zaměstnání musí dlužník uvést i všechny ostatní jiné příjmy, jako jsou například starobní důchod, rodičovské příspěvky, invalidní důchod, výživné, apod.), dále musí uvést příjmy za poslední tři kalendářní roky. Očekávaný stálý příjem v budoucích pěti letech je nutnou podmínkou pro povolení oddlužení. Pokud není dlužník schopen součtem těchto příjmů pokrýt minimálně 30 % všech jeho závazků, nemůže s povolením oddlužení uspět, z tohoto tedy vyplývá, že osoby, pobírající sociální dávky, či bez jakéhokoli příjmu splňovat podmínky pro oddlužení zřejmě nebudou a jejich úpadek bude moci být řešen jen konkursem či vůbec,

- pokud dlužník navrhuje oddlužení formou splátkového kalendáře, naskýtá se mu možnost požádat insolvenční soud o stanovení nižších měsíčních splátek než zákonem stanovených, kdy k tomuto požadavku je požadována povinnost uvést z jakého důvodu tak činí a jakou konkrétní částku splátek navrhuje,

- je-li insolvenčním řízením dotčen i majetek společného jmění manželů či se oddlužení týká i dlužníkovy vyživovací povinnosti vůči manželovi či nezaopatřeným dětem, musí být návrh podepsán i dlužníkovým manželem,

- dlužník má za povinnost uvést v seznamu přesný výčet svých veškerých závazků, vykonatelných i nevykonatelných a to s označením zajištěných a nezajištěných věřitelů,

- na závěr návrhu dlužník zpravidla uvádí, zda je návrh na povolení oddlužení podáván současně jako insolvenční návrh či zda se jedná o reakci na věřitelský insolvenční návrh.³⁴

8.3 Přílohy k návrhu na oddlužení

Tvrzení, které uvádí dlužník ve svém insolvenčním návrhu na povolení oddlužení, je nezbytné podpořit i listinami a doklady, které dlužník připojí ve formě seznamů povinně jako přílohy.

Jedná se především o seznam majetku a seznam závazků, ke dni podání návrhu na povolení oddlužení. Případně majetkové změny, ke kterým došlo od doby zahájení insolvenčního řízení, jež bylo zahájeno dříve věřitelským insolvenčním návrhem. V seznamu majetku uvádí dlužník i své pohledávky a dále i takové pohledávky, o kterých je vedeno soudní či obdobné jiné řízení. Písemný souhlas, vyjádřený úředně ověřeným podpisem nezajištěného věřitele pokud mezi ním a dlužníkem došlo k dohodě, na základě které má být hodnota plnění, kterou má v rámci oddlužení věřitel inkasovat nižší než 30 % jeho pohledávky a dále i úředně ověřený podpis osoby, která je ochotna se při povolení oddlužení zavázat jako osoba spoludlužníka nebo jako osoba ručitele. Dále listiny, které prokazují příjmy dlužníka za poslední tři roky – výplatní pásky, výpisy z bankovních účtů, doklady uvádějící dobu pořízení majetku a k tomu cenu pořizovací a odhad ceny obvyklé majetku ke dni vytváření seznamu, pokud jde o nemovitost nebo o majetek sloužící k zajištění je požadováno ocenění tohoto znalcem.

8.4 Oprava a doplnění návrhu

Pokud ze strany dlužníka jeho nedbalostí či nevědomostí není podán návrh srozumitelné v korektní a exaktní formě, insolvenční soud dlužníka vyzve k opravě či doplnění návrhu, kde dokonce poučuje dlužníka jakým způsobem má doplnění provést. Insolvenční soud tak stejně učiní i v případě, že k návrhu nebyly připojeny povinné přílohy nebo tyto byly nekompletní. Lhůta pro doplnění návrhu ze strany navrhovatele je maximálně sedm dnů. Tato praxe je dalším jednoznačným pomocným a preventivním

³⁴ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.202-204, ISSN 1211-2437

gestem insolvenčního soudu, kdy se tímto má předcházet odmítnutí návrhu na základě vad a chybovosti návrhu.

Jestliže poučení insolvenčního soudu dlužník ignoruje a návrh na povolení oddlužení řádně neopraví či nepřipojí požadované přílohy, insolvenční soud návrh odmítne, což znamená prohlášení konkursu.³⁵

8.5 Zamítnutí návrhu na povolení oddlužení

Jestliže insolvenční soud vyhodnotí, že návrh je způsobilý k dalšímu řízení a není odmítnut, zbývá vyřešit otázku povolení či zamítnutí návrhu. Ustanovení, které řeší otázku zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, upravuje ust. § 395 insolvenčního zákona. Důvody, aby byl návrh zamítnut, jsou čtyři:

a) *Dlužník sleduje návrhem na povolení oddlužení nepoctivý záměr* – toto posoudí insolvenční soud, kdy tak učiní na základě vlastního šetření. Napomáhají mu k tomu potřebné zdroje, které má k dispozici ke zjištění majetkové a trestní bezúhonnosti. Insolvenční zákon taxativně vyjmenovává skutečnosti, které vedou k posouzení záměrů dlužníka, jako záměrů nepoctivých. Jedná se zejména o skutečnosti, že byl dlužník v úpadek v uplynulých pěti letech řešen insolvenčním soudem či v jiném řízení v závislosti na výsledek takového řízení nebo pokud insolvenční soud zjistí z výpisu trestního rejstříku osoby, že tato byla pravomocně odsouzena za trestný čin majetkového, či hospodářského charakteru v uplynulých pěti letech a to před zahájením insolvenčního řízení.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci³⁶ uvádí, „že není nezbytné zkoumat okolnosti a příčiny konkrétního trestného činu, který zabraňuje povolení oddlužení. Takové zkoumání totiž již jednou předmětem soudního řízení bylo a to s výsledkem pravomocného odsouzení. Je tedy zřejmé, že cítí-li se dlužník v takové situaci poškozen, je na něm, aby vysvětlil konkrétní okolnosti a předložil relevantní důkazy, jež prokazují, že i přes existenci pravomocného odsouzení se u něj o nepoctivý záměr nejedná.“

b) *Nedostatečná hodnota plnění inkasovaná nezajištěnými věřiteli*

Insolvenční soud zamítne návrh a nepovolí oddlužení v případě, pokud celková suma plnění, kterou mají inkasovat nezajištění věřitelé v rámci pětiletého oddlužení, bude nižší než zákonem stanovených 30 % celkové hodnoty jejich pohledávek. Takovéto usnesení

³⁵ Insolvenční zákon, ust. § 393

³⁶ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. KSBR 40 INS 3720/2008, 2 VSOL 181/2008-A-14.

nenabývá platnosti, byla-li uskutečněna dohoda o nižším plnění mezi dlužníkem a takovými věřiteli.

c) Návrh byl podán osobou, o jejímž návrhu bylo rozhodnuto již dříve

Návrh na povolení oddlužení bude zamítnut i v případě, pokud insolvenční soud zaujmul o dlužníkově předchozím návrhu negativní stanovisko, tedy jej odmítl či zamítl, již dříve.

Takové negativní rozhodnutí vyústí v prohlášení konkursu.

d) Nedbalý přístup dlužníka

Nezbytně nutná iniciativa a aktivní jednání ze strany dlužníka, je v insolvenčním řízení předpokládána jako samozřejmost, jelikož právě dlužník je osobou, jež žádá vyřešit jeho složitou ekonomickou životní situaci. Insolvenční soud může pro dlužníkův lehkomyšlný či nedbalý přístup, návrh zamítnout a dlužník tak pro svůj laxní přístup přichází o jedinečnou možnost narovnat své dluhy, jelikož jeho úpadek bude dále řešen konkursem. Hodnocení dlužníkovy přístupu řeší soud především úplností podaného návrhu a včasností jeho podání, dodržování zákonem lhůt, dlužníkovy projevy a součinnost apod.³⁷

8.6 Rozhodnutí o povolení oddlužení

V případě, že insolvenční soud posoudí návrh na povolení oddlužení bez závad, neodmítne jej a zároveň jej nezamítne, návrh povolí a vydá rozhodnutí o povolení oddlužení, které se doručuje dlužníku, věřitelskému výboru a insolvenčnímu správci. Z důvodu, že v rámci takového rozhodnutí není určen způsob oddlužení, svolává insolvenční soud současně s vydáním rozhodnutí o povolení oddlužení schůzi věřitelů, kdy tato má za úkol projednat způsob oddlužení a hlasovat o jeho přijetí. Ze zákona je stanovena současně s rozhodnutím o povolení oddlužení lhůta pro přihlašování pohledávek věřitelů, která počíná vždy 30 dnů od okamžiku, kdy bylo rozhodnutí zveřejněno v insolvenčním rejstříku. Po uplynutí této lhůty, se do 15 dnů koná přezkumné jednání a schůze věřitelů.³⁸

³⁷ KOTOUČOVÁ, J. a kol., *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, str. 953

³⁸ Insolvenční zákon, ust. § 395

8.7 Schválení způsobu oddlužení

Pokud je úpadci povoleno oddlužení, je další fází, v rámci insolvenčního řízení, rozhodnutí o způsobu jeho realizace a rozhodnutí o schválení takového způsobu. České úpadkové právo povoluje pouze dva způsoby oddlužení a to:

- a) Zpeněžení majetkové podstaty
- b) Plnění splátkového kalendáře

Rozhodnutí o schváleném způsobu oddlužení se liší v obsahu obou výše uvedených případech.

V prvním způsobu oddlužení insolvenční soud ustanoví v rozhodnutí insolvenčního správce, označí všechn majetek, jenž ke dni vydání rozhodnutí patří do majetkové podstaty dlužníka a označí nezajištěné věřitele, kteří jsou s dlužníkem dohodnuti na hodnotě plnění nižší než 30 %, jejich pohledávek během zákonné lhůty pěti let. Případů, kdy věřitelé souhlasí s nižším plněním, je však v praxi velmi málo, jelikož už inkaso pouhých 30 % hodnoty všech pohledávek věřitelů během pěti let trvajících oddlužen, není pro věřitele jistě důvod ke spokojenosti.

V druhém způsobu oddlužení, insolvenční soud rozhodnutím schvaluje oddlužení plněním splátkového kalendáře, kdy do rozhodnutí uvede pokyny, spočívající v tom, aby dlužník po dobu pěti let nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce hradil ustanovenou finanční částku. Stejně tak jako v prvním případě označí insolvenční soud v rozhodnutí nezajištěné věřitele, kteří souhlasili s nižší hodnotou plnění než 30 % hodnoty všech pohledávek. Rovněž označí příjmy, ze kterých má uhradit dlužník první splátku a taktéž uloží výrokem plátcí mzdy dlužníka, postižitelné výkonem rozhodnutí, povinnost, provádět pravidelné srážky ze mzdy dlužníka, které bude odvádět na účet insolvenčního správce.³⁹

Na rozdíl od rozhodnutí o povolení oddlužení, ke kterému je kompetentní insolvenční soud, má být rozhodnutí o způsobu oddlužení v režii věřitelů na svolané schůzi věřitelů. Rozhodnutí věřitelů závisí na informacích poskytnutých dlužníkem v insolvenčním návrhu. Pokud soupis dlužníkovy majetkové podstaty příkladně odhalí hodnotný majetek, jehož zpeněžení by uspokojilo věřitele ve vyšší míře než splátkový kalendář uspokojující dle plánu pouze 30 % hodnoty pohledávek, posoudí věřitelé jako

³⁹ SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, s.212-213, ISSN 1211-2437

vhodnější způsob oddlužení zpeněžení majetkové podstaty. Tento případ je však případem ojedinělým, jelikož dlužníci sahající po pomyslné únikové cestě, kterou jim oddlužení poskytuje a majetek v drtivé většině nevlastní a pokud ano, tak se bude jednat pravděpodobně o majetek již zastaven jiným zajištěným věřitelem.

Tato předmětná pomyslná fáze insolvenčního řízení, však v praxi probíhá velmi ojediněle, jelikož věřitelé se jí často vůbec neúčastní. Toto je dáno faktem, že věřitelská schůze je v drtivé většině případů pouhou formalitou, ze které by vzešel stejný konečný verdikt, jaký vzejde z rozhodnutí soudu, který způsob oddlužení v takovém případě určí.

Účinnosti nabývá schválení oddlužení ihned okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku. Asi nejvýznamnějším účinkem je dozajista zrušení omezení dispozičních práv dlužníka vzniklých ze zákona či rozhodnutím soudu v průběhu insolvenčního řízení, což však neznamená, že dlužník může plně disponovat s veškerým svým majetkem. Pro majetek, sloužící k zajištění závazku dlužníka, omezení dispozičního práva i nadále pokračuje. Jedná se většinou o dům či byt vázaný hypotečním úvěrem. Legislativa dokonce dovoluje dlužníkovi možnost si zástavním právem zatížený majetek udržet a to i přes schválené oddlužení formou splátkového kalendáře, pokud s takovou variantou zajištěný věřitel a insolvenční soud souhlasí.⁴⁰

8.8 Oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty

První způsob oddlužení je forma zpeněžení majetkové podstaty dlužníka. Insolvenční správce je kompetentní za zpeněžení majetkové podstaty dlužníka. Volně se dá říci, že zpeněžení majetkové podstaty je převedení dlužníkovy majetku na peníze, za účelem nejvyšší možné míry uspokojení věřitelů.⁴¹

Součástí majetkové podstaty jsou i dlužníkovy pohledávky, které jsou rovněž určeny ke zpeněžení. U fyzických osob, které se nacházejí v úpadku, se s touto situací nesetkáme samozřejmě tak často, jako u osob právnických. U fyzických osob, především u podnikatelů, může zpeněžení pohledávek přispět velkou měrou k celkovému peněžitému výtěžku určenému k uspokojení pohledávek věřitelů. Zpeněžení pohledávek probíhá jejich dalším postoupením za úplaty, tedy jejich prodejem dalším osobám. Insolvenční správce zahrne do zpeněžení majetku i hotovost z bankovních kont a cenné papíry.

⁴⁰ MARŠÍKOVÁ J. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele*. 1. vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2009, str. 118

⁴¹ Insolvenční zákon, ust. § 283

8.8.1 Zpeněžení veřejnou dražbou

Tento způsob zpeněžení je jedním pravděpodobně jedním z nejučinnějších a nejtransparentnějších možností, jak majetek zpeněžit. Tento proces se odehrává na základě zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách. K zahájení veřejné dražby lze podat návrh až na základě pravomocného prohlášení konkursu, kdy toto obecně platí rovněž pro ostatní způsoby zpeněžení, tedy i pro oddlužení. Předmětný návrh podává dražebníkovi zpravidla insolvenční správce. Kdo bude dražebníkem, podmínky smlouvy o provedení dražby a ostatní náležitosti jsou předmětem konzultací insolvenčního správce a věřitelského výboru probíhajících ještě před samotným zahájením dražby. Zpeněžení majetkové podstaty dlužníka veřejnou dražbou skýtá výhody, jako může být například vyšší míra příspěvku do majetkové podstaty či již výše zmíněná transparentnost, ale na druhou stranu je to časově a finančně nejnáročnější způsob jak převést majetek dlužníka na peníze, kdy vznikají na tuto veřejnou dražbu náklady, o které se snižuje výsledná částka zpeněžení. Prodej nemovitých a movitých věcí cestou soudní dražby probíhá pouze při prohlášení konkursu.⁴²

8.8.2 Zpeněžení mimo dražbu

Nejvyužívanější způsob v rámci úpadku fyzických osob je zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu. Krátká procesní doba spojená s nenáročností vyřízení je využívána především v případě statků, které nedosahují vysoké hodnoty. Insolvenční správce potřebuje k prodeji mimo dražbu předem souhlas věřitelského výboru, případně schůze věřitelů, tak i insolvenčního soudu. Prodej majetkové podstaty dlužníka mimo dražbu probíhá zpravidla na základě kupní smlouvy. Insolvenční správce má za povinnost dodržet obecné náležitosti spočívající v shromáždění a následném výběru ze všech došlých nabídek té nejvyšší, prodej realizovat v termínu, zajistit úhradu kupní ceny ještě před podpisem, případně při podpisu kupní smlouvy či smlouvy o prodeji pohledávky, nemovitost prodat až po schválení kupní ceny věřitelem či věřitelským výborem.⁴³

Specifikem zpeněžování majetkové podstaty v rámci oddlužení je nakládání se společným jměním manželů, kdy na rozdíl od konkursu nedochází k zániku a následnému vypořádání tohoto jmění, ale všechen majetek je do majetkové podstaty zahrnut. Manžel

⁴² Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Maršíková J. a kol.: *Insolvenční zákon s poznámkami a judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000a prováděcími předpisy*. Praha: Leges, 2011, ISBN: 978-80-87212-75-2, odst. II, str. 451

dlužníka je tedy povinen výše uvedené strpět a svým podpisem svůj souhlas stvrdit. Dalším specifikem na rozdíl od konkursu je, že pokud dlužník nabude majetek v průběhu insolvenčního řízení, je pro něj výhodou, že má k tomuto majetku dispoziční oprávnění a může s ním volně nakládat.

Výlučné dispoziční oprávnění k majetku, kterého se oddlužení týká, má v kompetenci výlučně insolvenční správce a takový majetek bude zpeněžovat formou veřejné dražby, soudní dražby, prodejem mimo dražbu. Uspokojení pohledávek následně probíhá obdobně jako v případě konkursu, tedy poměrným rozdělením výtěžku dle rozvrhového usnesení ze zpeněžené majetkové podstaty.⁴⁴

8.9 Oddlužení plnění splátkového kalendáře

Oddlužení pomocí plnění splátkového kalendáře je nejčastější způsob řešení úpadku fyzických osob vůbec i všech insolvenčních řízení v České republice. Ze všech možných způsobů řešení úpadku, které česká úpadková legislativa povoluje, je pro dlužníka tento způsob nejvýhodnější ze všech možností a to z následujících důvodů. Celý princip spočívá v uhrazení minimálně 30 % celkové výše všech pohledávek a to prostřednictvím splátek rozvržených do časového horizontu pěti let dle splátkového kalendáře. Tato doba může být kratší jen v případě, že v průběhu pěti let, uhradí dlužník 100 % svých závazků a tímto uspokojí své věřitele. Pokud se tak stane, plnění splátkového kalendáře končí předčasně a to rozhodnutím o splnění oddlužení.

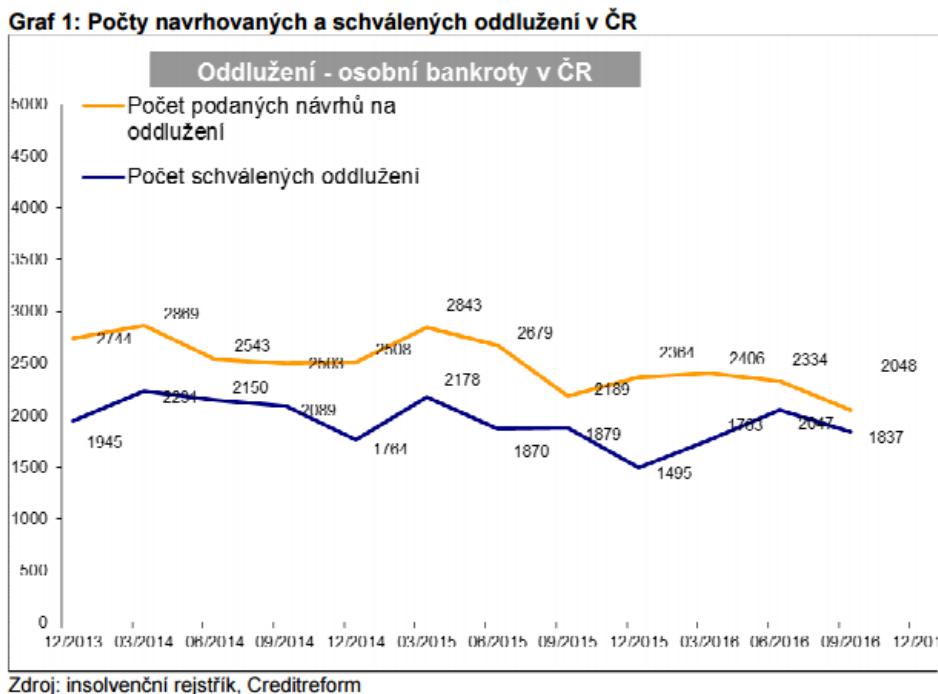
V praxi je takových případů velmi málo, bohužel pro věřitele. Za běžných okolností tedy trvá plnění splátkového kalendáře celých pět let a to bez ohledu na to, jestli dlužník zaplatil očekávaných 30 % všech pohledávek či dokonce více. Minimum je tedy hranice 30 %, kterou musí dlužník za dobu trvání naplnit. Dlužník se může s věřitelem, jak již bylo konstatováno v této práci domluvit na nižší hranici a to ještě před podáním návrhu na povolení oddlužení. Pokud s žádostí u věřitele uspěje, s návrhem dále předkládá přílohu se souhlasem věřitele o nižší hranici plnění pohledávky.

Pokud je schválena tato forma oddlužení, jiný majetek dlužníka nemůže být postižen, než jeho příjem, ze kterého jsou pravidelně placeny splátky ve prospěch věřitelů. Výjimku tvoří však majetek, který po schválení oddlužení nabyt dlužník darem nebo

⁴⁴ Insolvenční zákon, ust. § 283

dědictvím. Dohled nad plněním splátkového kalendáře vykonává insolvenční správce, který o tomto podává insolvenčnímu soudu ve lhůtě tří měsíců průběžnou zprávu.

Obrázek č. 2 Počet navrhovaných a schválených oddlužení v ČR

Výše uvedený graf sleduje počty navrhovaných a schválených oddlužení v České republice za období let prosinec 2013 – září 2016, a to čtvrtletně. Insolvenční návrhy fyzických osob – spotřebitelů pokračují v mírném poklesu. Dynamika poklesu je srovnatelná. Počet návrhů na oddlužení klesnul za období leden – září 2016, proti stejnému období roku 2015 o 5,52 %, za období leden – září 2014 a 2015 byl evidován pokles o 4,74 %. Rovněž klesnul i počet schválených oddlužení a to o 4,78 % a taktéž počet dlužníků, kteří řeší své oddlužení pomocí zpeněžení majetkové podstaty o 19,29 %.

8.10 Povinnosti dlužníka plynoucí ze schváleného oddlužení plněním splátkového kalendáře

První splátkou začíná pro dlužníka pětiletá lhůta, po kterou musí striktně dodržovat podmínky osobního bankrotu. Dlužník podléhá během tohoto období dozoru insolvenčního správce a insolvenčního soudu. Musí rovněž respektovat jimi udělované pokyny a výtky, které vycházejí z porušení dlužnických povinností v průběhu řízení. K těm dle § 412 odst. 1 řadíme povinnost:

- a) *vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost, usilovat o získání příjmu a neodmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,*
- b) *zpeněžit majetek z dědictví či daru a výtěžek použít k uspokojení svých věřitelů,*
- c) *bezodkladně oznamovat každou změnu svého bydliště nebo zaměstnání,*
- d) *dvakrát do roka předložit přehled svých příjmů,*
- e) *nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost předložit svá daňová přiznání za období trvání oddlužení,*
- f) *neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody,*
- g) *nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl splnit v době splatnosti,*
- h) *dlužník nesmí učinit právní úkon, kterým odmítne přijetí daru nebo dědictví⁴⁵*

8.11 Kombinace obou forem oddlužení

I když takovou variantu insolvenční zákon neupravuje a legislativa předpokládá, že oddlužení bude probíhat jednou ze dvou zákonných forem, je možné v některých případech za specifických předpokladů řešit úpadek dlužníka kombinací zpeněžení majtkové podstaty a plněním splátkového kalendáře zároveň.

S touto situací se můžeme setkat v případě, že dlužník toto sám nabízí a s kombinací splátkového kalendáře a zpeněžení části jeho majetku výslovně souhlasí. Bude se jednat o případy, kdy ani jedním způsobem oddlužení nelze dosáhnout minimální uspokojení nezajištěných věřitelů v požadované míře 30 %. Nebo pokud má dlužník zajištěné a nezajištěné věřitele.⁴⁶

8.12 Splnění oddlužení a osvobození úpadce od placení pohledávek

Insolvenční řízení je u konce pokud insolvenční soud bezpečně zjistí, že bylo dosaženo požadované oddlužení a splněny všechny zákonné podmínky oddlužení. Na základě těchto informací, následně vydá pravomocné rozhodnutí o ukončení oddlužení. Hlavní účel oddlužení je, jak vyplývá ze samotného názvu, oprostění dlužníka od jeho závazků. Pokud tedy dlužník během pětiletého oddlužovacího období uhradí minimálně 30 % hodnoty všech přihlášených pohledávek nezajištěných věřitelů a řádně a včas splnil své ostatní povinnosti, „*vydá insolvenční soud po slyšení dlužníka usnesení, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek,*

⁴⁵ Insolvenční zákon, ust. § 412

⁴⁶ Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 01. 2009, sp. zn. KSBR 24 INS 4176/2008-B

*zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž nebyly dosud uspokojeny. Učiní tak jen na návrh dlužníka.*⁴⁷

Uvedené usnesení se vztahuje na:

- a) všechny pohledávky, které byly zahrnuty do oddlužení a to v rozsahu, v jakém nebyly uspokojeny,
- b) povinnost dlužníka plnit jakékoliv nároky ze stran ručitele či jiné osoby, která má vůči dlužníkovi právo postihu
- c) všechny věřitele, na jejichž pohledávky se v řízení nepřihlíželo, především z důvodu chybné či opožděné přihlášky pohledávky,
- d) všechny věřitele, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili.

Přiznaným osvobozením dlužníka od placení pohledávek, totiž zbytek neuhrazených pohledávek však nezaniká. Dle aktuální právní úpravy se takové pohledávky stávají vůči dlužníkovi pouze nevymahatelné. Pohledávka tedy i nadále existuje, nicméně je dlužník přiznaným osvobozením oprostěn zaplatit ji věřiteli. V právní terminologii má taková pohledávka povahu tzv. naturální obligace. V tomto lze spatřovat odůvodnění, že může do budoucna být dlužníkovi prokázáno jeho podvodné jednání nebo například zvýhodňování některého z věřitelů, kdy návrh na takové jednání může podávat výhradně poškozený věřitel. Krajní možností toto osvobození rovněž zaniká, na základě pravomocného odsouzení dlužníka za úmyslný trestný čin, který souvisí s uplynulým insolvenčním řízením a jež je tento spáchaný do tří let od pravomocného rozhodnutí insolvenčního soudu o osvobození.⁴⁸

8.13 Zrušení schváleného oddlužení

Dlužník se dobrého konce insolvenčního řízení nedočká v případě, že je insolvenční soud schválené oddlužení nucen zrušit. Těchto případů je mnoho. Pro dlužníka to v tomto směru neznamená žádné pozitivum.

Výčet konkrétních odůvodnění pro akt zrušení oddlužení stanovuje § 418 IZ následovně:

- a) *dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení*

Ne však všechny povinnosti mají stejnou váhu. Insolvenční soud pak posuzuje závažnost prohřešků jednotlivě.

⁴⁷ Insolvenční zákon, § 414 odst. 1

⁴⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 3509/2010 ze dne 24. listopadu 2010

b) v průběhu oddlužení vyjde najevo, že nebude možné splnit podstatnou část oddlužení

Schválené oddlužení insolvenční soud zruší, pokud zjistí v důsledku dohledu a kontroly nad oddlužovacím procesem při plnění splátkového kalendáře, že v rámci splátkového kalendáře evidentně nebude možné naplnit potřebné minimum. Důvod vzniku této situace může být zhoršení dlužnickových mzdových poměrů či jiných pravidelných příjmů nebo dokonce ztráta zaměstnání. Pokud pak dlužník neplní ust. § 412 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, nelze se vyhnout zrušení schváleného oddlužení.

c) v důsledku zaviněného jednání vznikl dlužníku peněžitý závazek po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti

Jak bylo již zmíněno, v průběhu schváleného oddlužovacího období na sebe dlužník nesmí brát nové závazky. V tomto případě insolvenční zákon přihlíží na zvláštní pojem, kdy tímto se rozumí zaviněné jednání. Za zaviněné jednání je v této souvislosti považována situace, kdy závazek vznikl na základě neuhrazených pokut či náhrad škody, udělených dlužníku v důsledku spáchání trestného činu či přestupku, přičemž k vymožení takového přestupku bylo třeba nařízení výkonu rozhodnutí či exekuce.

d) zrušení navrhne dlužník

Dlužník má během oddlužovacího období možnost kdykoliv podat návrh na zrušení svého oddlužení. V praxi se s tímto jevem jen tak neseťkáme, protože následkem takového aktu je, pro dlužníka prohlášení konkursu na jeho osobu, což je pro dlužníka samozřejmě nevýhodná situace.

9 Praktická část

Pro tuto část diplomové jsem inspirován především z důvodu toho, že mým dalším možným životním cílem do budoucna je stát se osobou insolvenčního správce. Kvůli tomuto cíli i studuji na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity, která zaručuje po jejím úspěšném absolvování, vzdělání ekonomického směru, magisterského typu, kdy tato skutečnost je jednou ze základních podmínek pro to, aby se člověk mohl stát osobou insolvenčního správce.

Tato sáhodlouhá cesta a příprava k této funkci mě i přiměla k tomu, abych věnoval moji diplomovou práci, právě problematice insolvenčního řízení. V současné době jsem zaměstnán u Policie České republiky se služebním zařazením inspektor u Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územním odboru Znojmo, Obvodním oddělení policie Hrušovany nad Jevišovkou. Moje náplň práce spočívá v obecných služebních povinnostech spadajících do kompetence řadového policisty obvodního oddělení, jako je například majetková kriminalita, dopravní kriminalita, násilná trestná činnost a to jak v trestní, tak přestupkové rovině aj. Zaměřuji se však sekundárně i na oznámení občanů, kdy se tyto obsahem týkají insolvenčního řízení a dalších skutečností spojených s insolvenčním řízením, jako jsou například přečiny, týkající se neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru, porušování domovní svobody, či maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání.

Rovněž se této problematice věnuji z důvodu toho, že mám s insolvenčním řízením svoji nepřímou zkušenost. V současné době s rodinou bydlím v příhraniční obci Šatov, nedaleko státní hranice s Rakouskou republikou, kdy vlastním byt o velikosti 50 m² o dispozici 2+1, který však našim současným potřebám nevyhovuje. Z tohoto důvodu jsem začal řešit bytovou otázku, kdy jsem při pročitání insolvenčního rejstříku narazil na insolvenčního řízení, vedené v insolvenčním rejstříku pod spisovou značkou KSBR 27 INS 20442/2012, u Krajského soudu v Brně. A právě toto insolvenční řízení jsem si vybral pro moji praktickou část diplomové práce, kdy nastíním jeho řízení do úpadku a po úpadku a budu se zabývat možnými otázkami, které by insolvenční řízení mohly zefektivnit.

9.1 Insolvenční rejstřík

Pojem insolvenčního rejstříku byl zmíněn již v teoretické části této práce, kdy nyní bude tento pojem pouze rozšířen o několik skutečností. V insolvenčním rejstříku lze

dohledat pouze dlužníky, proti kterým bylo insolvenční řízení zahájeno po 01. lednu 2008 a nebyli z rejstříku vyškrtnuti dle ust. § 425 insolvenčního zákona, který říká, že po uplynutí pěti let od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno insolvenční řízení, vyškrtne insolvenční soud dlužníka ze seznamu dlužníků a v insolvenčním rejstříku zneprístupní dlužníkovi údaje. Pokud insolvenční řízení skončí rozhodnutím dle ust. § 142 insolvenčního zákona, tedy odmítnutím insolvenčního návrhu pro vady nebo pro zjevnou nedůvodnost, zastaví řízení pro nedostatek podmínek řízení, které nelze odstranit nebo pro zpětvzetí insolvenčního návrhu, anebo zamítnutím insolvenčního návrhu, insolvenční soud vyškrtne dlužníka ze seznamu dlužníků a údaje o něm zneprístupní do 15 dnů od doručení dlužníkovi žádosti. Dlužník je o vyškrtnutí oprávněn požádat nejdříve po uplynutí tří měsíců od právní moci rozhodnutí. V případě, že je podán opravný prostředek proti takovému pravomocnému rozhodnutí dle výše uvedeného ust. § 142 insolvenčního zákona, ponechá insolvenční soud dlužníka v seznamu dlužníků a rovněž o něm nechá přístupné údaje po dobu projednání opravného prostředku.⁴⁹ Dlužníky, proti nimž bylo zahájeno konkursní či vyrovnací řízení před 01. lednem 2008, je možné vyhledat v Evidenci úpadců.

9.2 Insolvenční řízení KSBR 27 INS 20442/2012

Z důvodu dikce zákona 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, nebudou zveřejňovány konkrétní osobní údaje, které by byly v nesouladu s tímto zákonem. Osoba, která na sebe vyhlásila úpadek, bude tedy v této části práce označována obecně jako „dlužník.“

9.3 Řízení do úpadku

Insolvenční řízení vedené pod spisovou značkou KSBR 27 INS 20442/2012, začalo dne 22.08.2012 v 09:12 hod., insolvenčním návrhem spojeným s návrhem na povolení oddlužení fyzické osoby dlužníka ke Krajskému soudu v Brně. Podání bylo učiněno prostřednictvím pošty. Návrh podal dlužník, nikoli věřitel, kdy tento navrhnul, aby soud rozhodnul o jeho úpadku a zároveň rozhodnul o povolení oddlužení. Způsob řešení oddlužení dlužník navrhnul plnění splátkového kalendáře. V návrhu dlužník popsal rozhodné skutečnosti, které by měly osvědčit jeho úpadek a to sice, že podává insolvenční

⁴⁹ Insolvenční zákon, ust. § 425

návrh jako návrh dlužníka a spojuje jej s návrhem na povolení oddlužení, prohlašuje, že nemá žádných dlužníků, zaměstnanců a není osobou podnikatele, tedy v insolvenčním řízení osobou fyzickou. Je ženatý, kdy má vyživovací povinnost vůči své manželce. Dále, že má peněžité závazky více než 30 dní po splatnosti, není schopen je plnit, je v platební neschopnosti více jak tři měsíce a z tohoto důvodu byl nucen zastavit veškeré platby. Důvody, kvůli kterým se dostal do dluhové pasti, dlužník uvedl ztrátu jeho zaměstnání a neschopnost zaměstnání jeho manželky z důvodu jejího zdravotního stavu. V posledních pěti letech nebyl řešen pro úpadek v insolvenčním či obdobném řízení, nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy. Nemá spoludlužníka za splnění oddlužení. Rovněž uvedl, že dluhy vznikly ze společného jmění manželů, kdy jeho manželka souhlasila s povolením oddlužení a na podporu svého tvrzení podepsala insolvenční návrh a svůj podpis nechala úředně ověřit.

Dlužník uvedl, že má dvanáct závazků a to jak zajištěných, tak nezajištěných. Nezajištěné závazky nevykonatelné vůči společnosti Smart Capital a.s., Provident Financial s.r.o., Essox s.r.o., Česká spořitelna a.s., Okresní správa sociálního zabezpečení, Stavební spořitelna České spořitelny, Kortestona plus s.r.o. Zajištěné pohledávky nemovitostí vůči společnosti Česká spořitelna a.s., Profi Credit Czech, O.K.V. Leasing, s.r.o.. Celková částka pohledávek byla dlužníkem uvedena ve výši 1.070.225,- Kč, z toho zajištěné pohledávky ve výši 581.697,- Kč a nezajištěné pohledávky ve výši 488.528,- Kč. Dále bylo dlužníkem uvedeno, že 30 % činí 146.558,- Kč. Příjmy za poslední tři roky činí 778.996,- Kč. Jeho nynější příjem ze starobního důchodu činí 15.547,- Kč a očekávané příjmy v následujících pěti letech očekává ve výši 932.820,-Kč. Částka použitelná k oddlužení činí 5.496,- Kč. Za pět let zaplatí 329.760,- Kč, je tedy schopen uhradit více jak 30 % svých závazků, kdy při kalkulaci bylo počítáno i s náklady insolvenčního správce.

Specifikoval svůj veškerý majetek, který není předmětem zajišťovacích práv a to kuchyň, lednice, mrazák, televize, obývací pokoj, ložnice, pokoj, počítač, automobil Škoda Octavia 1.9 TDI, kdy celková pořizovací cena tohoto majetku činí 295.000,- Kč a dále majetek, který je předmětem zajištění byt, garáž, zastavěná plocha a nádvoří, pořizovací cena 1.000.000,- Kč, zajištěno zástavním právem.

Popsal své nevykonatelné závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění a to celkem 7 závazků ve výši 133.073,- Kč a nevykonatelné závazky, ze kterých

vyplývá právo na uspokojení ze zajištění, celkem 2 ve výši 638.208,- Kč. Vykonatelné závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění celkem 1 závazek ve výši 55.455,- Kč a vykonatelné závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění, celkem 2 ve výši 243.489,- Kč.

Doložil přílohy k návrhu na povolení oddlužení a to výpis z trestního rejstříku, doklady potvrzující příjem za 3 roky, přílohu k seznamu závazků dlužníka, seznam závazků, listiny dokládající úpadek, exekuční příkazy, elektronický platební rozkaz, seznam majetku, technický průkaz od osobního automobilu Škoda Octavia, výpis z katastru nemovitostí, znalecký posudek. Na závěr připojil svůj úředně ověřený podpis.

Z mého subjektivního pohledu výše uvedený insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení sice splňuje zákonem požadované náležitosti a data. Chybí například konkrétní důvody, ze kterých by vyplývalo, proč se dlužník ocitnul v úpadku, potažmo co učinil se všemi finančními prostředky, ze kterých vznikly pohledávky. Toto vyjádření jsou relevantní z důvodu toho, že insolvenční soud dle těchto popsaných skutečností, může návrh bez dalšího doplnění přijmout a není třeba dalšího doplnění, případně hrozícího odmítnutí či zamítnutí insolvenčního návrhu. Dle mého názoru tedy chybí jednoznačný popis důvodu vzniku zadlužení, tedy nejsou vylíčeny rozhodující skutečnosti osvědčující dlužníkuv úpadek.

Téhož dne, jak ukládá dikce insolvenčního zákona v ust. § 101, bylo v 10:05 hod., rozhodnuto soudní tajemnicí Krajského soudu Brno o zahájení insolvenčního řízení, kdy tímto okamžikem nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

Dne 27.09.2012, byla samosoudkyně pověřena v souladu s ust. § 13 insolvenčního zákona asistentka soudce, která téhož dne dlužníku uložila formou usnesení povinnost, aby ve lhůtě sedmi dnů opravil svůj insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení, zejména, aby předložil písemné vyjádření k okolnostem, které vedly k jeho úpadku, výslovně uvedl a prohlásil za jakým účelem konkrétně použil finanční prostředky ze svých závazků a svá tvrzení doložil, odstraní rozpor mezi svým tvrzením o tom, že není osobou podnikatele a údaji v živnostenském rejstříku, ze kterých vyplývá, že je osobou podnikající, vyjádří se ke způsobu a rozsahu svého podnikání a výslovně uvede, které jeho závazky pochází z podnikání, popř. které použil ke svému podnikání a odstraní rozpor ve svém tvrzení o tom, že nemá žádný závazek z podnikání a závazku vůči věřiteli Okresní správy sociálního zabezpečení. Součástí usnesení je poučení o skutečnosti, že odvolání není

přípustné a dále, nebude-li přes výzvu soudu ve stanovené lhůtě návrh řádně opraven a doplněn a pro tyto nedostatky nebude možno pokračovat v insolvenčním řízení, nebo nebudou-li k němu přes výzvu soudu připojeny zákonem požadované přílohy nebo tyto přílohy nebudou obsahovat přes výzvu soudu zákonem stanovené náležitosti, soud návrh na povolení oddlužení odmítne podle ust. § 393 odst. 3 insolvenčního zákona a pokud se tak stane, rozhodne insolvenční soud o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem dle ust. § 396 odst. 1 insolvenčního zákona. V poučení je i zdůrazněno, že dle ust. § 83 insolvenčního zákona, není prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení přípustné.

Otázkou k zamyšlení je fakt, z jakého důvodu došlo ke zveřejnění výzvy k doplnění insolvenčního návrhu až dne 27.09.2012, když usnesení již bylo vyhotoveno dne 07.09.2012. Poukazují na tuto skutečnost z důvodu dodržování zásad insolvenčního řízení, spočívajících v zásadách rychlosti a hospodárnosti řízení. Rovněž není v insolvenčním rejstříku uvedeno, kdy a jakým způsobem bylo usnesení dlužníkovi doručeno, což se dle mého názoru míjí s transparentností informací uvedených ve veřejném rejstříku, kterým insolvenční rejstřík dozajista je.

Dne 12.10.2012, bylo Krajskému soudu Brno poštou doručen doplnění insolvenčního návrhu, kdy dlužník reaguje na požadavky vyplývající z usnesení ze dne 27.09.2012. K okolnostem, jež měly vést k jeho úpadku dlužník uvádí, že dne 31.10.2010 přišel o zaměstnání, na základě kterého zůstal bez příjmů. Pobíral pouze rentu ve výši 11.200,- Kč, která postačovala pouze na pokrytí základních životních potřeb. Přes veškerou snahu, nemohl získat zaměstnání a jeho manželka byla v té době registrována na úřadu práce a byla bez finančních příjmů.

Dle mého názoru dlužník insolvenční návrh dostatečně nedoplnil oproti původnímu podání insolvenčního návrhu. Okolnosti jsou obecné, avšak spíše zajímavější otázkou k zamyšlení zůstává, z jakého důvodu, začal dlužník řešit svůj úpadek až po dvou letech, kdy přišel o zaměstnání a o své příjmy. Domnívám se, že pokud by dlužník řešil situaci dříve, například po třech měsících, nedostal by se do dluhové pasti, kterou by musel řešit vyhlášením osobního bankrotu na jeho osobu.

V odůvodnění, týkajícího se výslovného uvedení a prohlášení na co konkrétně finanční prostředky ze svých závazků použil a svá tvrzení doložil, dlužník uvedl, že tyto prostředky použil na „koupí bytu, do vybavení domácnosti a na běžné potřeby v domácnosti, kdy je vše doloženo v přílohách na povolení oddlužení.“

Z vyjádření dlužníka konkrétně a jasně nevyplývá, jak je insolvenčním soudem požadováno o jakou koupí bytu se jedná, dále zde dlužník odkazuje, že je vše doloženo v přílohách na povolení oddlužení, kdy však z této přílohy je zřejmé pouze to, o jaké vybavení domácnosti se jedná a jeho pořizovací cena. Tedy z tohoto není zcela zřejmé, v jaké době byl majetek pořízen, kdy toto koliduje s možností, že byl majetek nabyt ještě v době, kdy se dlužník nedostal do dluhové pasti.

V otázce odstranění rozporu mezi jeho tvrzením, že není osobou podnikající, jež podal v původním insolvenčním návrhu a skutečností zjištěných insolvenčním soudem, že stále figuruje v živnostenském rejstříku a má přiděleno identifikační číslo dlužník uvedl, že k 31.03.2012, přerušil podnikání z důvodu malých zisků v uplynulém období, kdy tyto zisky činily 3.000,- Kč měsíčně a dále se domníval, že svoji činnost zrušil. Dále uvedl, že na základě upozornění insolvenčního soudu toto napravil a živnost zrušil, kdy rovněž předložil Rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění ze dne 04.10.2012. Rovněž uvedl, že podnikal jako obchodní zástupce a žádné prostředky nepoužil pro podnikání.

9.3.1 Zálohy na zaplacení nákladů insolvenčního řízení

Dne 23.01.2013, bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno usnesení ze dne 07.11.2012, o zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 5.000,- Kč, kdy je platba možna uskutečnit ve dvou možnostech a to bezhotovostním převodem na účet Krajského soudu v Brně či na pokladně Krajského soudu v Brně a to do deseti dnů od nabytí právní moci usnesení o výzvě k zaplacení. Nabytí právní moci bylo v insolvenčním rejstříku vyznačeno ke dni 24.01.2013. Ve vedlejším dokumentu, který je zveřejněn v insolvenčním rejstříku je uvedeno, aby usnesení bylo dlužníku zasláno datovou schránkou, případně obálkou se zeleným pruhem vzor III a dále pokyn týkající se lhůty: 15, kalendář: doručenka + 15, v Brně dne 07.11.2012.

Zde se opět naskýtá myšlenka, z jakého důvodu bylo usnesení vydáno dne 07.11.2012, ale v insolvenčním rejstříku toto bylo uveřejněno až dne 23.01.2013 a nabytí právní moci bylo vyznačeno ke dni 24.01.2013. Z uvedeného vyplývá, že by záloha na náklady insolvenčního řízení měla být uhrazena do 04.02.2013. Dále zde chybí údaj o datu a způsobu doručení usnesení dlužníkovi.

Z úředního záznamu insolvenčního soudu ze dne 25.02.2013 vyplývá, že ke dni 21.02.2013, nedošlo k zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 5.000,- Kč.

Dne 25.02.2013, bylo insolvenčním soudem vydáno usnesení, které bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno dne 26.02.2013, o zastavení pro nezaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení, kdy odůvodněním bylo nezaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 5.000,- Kč, dlužníkem. V poučení bylo poukázáno na možnost odvolání se proto tomuto usnesení do 15 dnů jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Olomouci a to prostřednictvím Krajského soudu v Brně.

Z vedlejšího dokumentu, který je uveřejněn v insolvenčním rejstříku vyplývá, že výše uvedené usnesení o zastavení pro nezaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení, si dlužník osobně nepřevzal, ale písemnost byla dne 28.02.2013 vložena do poštovní schránky dlužníka. Zde je otázkou, z jakého důvodu jsou některé doručky v insolvenčním rejstříku uveřejněny a jiné nikoli.

Dne 27.02.2013, byl v insolvenčním rejstříku uveřejněn záznam o složení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 5.000,- Kč, ke dni 25.02.2013.

Dne 05.03.2013, bylo Vrchnímu soudu v Olomouci, prostřednictvím Krajského soudu Brno doručeno odvolání ve věci zastavení insolvenčního řízení, ze dne 25.02.2013, pro nezaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 5.000,- Kč, ve stanovené lhůtě. V odůvodnění dlužník udává, že výše uvedenou částku zaslal prostřednictvím České pošty na adresu Krajského soudu Brno, kdy mu tato platba byla doručena zpět pro nedohledání účtu. Z tohoto důvodu platbu provedl opětovně a to dne 20.02.2013. Na podporu svého tvrzení podal soudu kopie poštovních poukázek typu A, ze dne 11.02.2013 a 20.02.2013.

Dne 06.03.2013, Krajský soud Brno rozhodnul o tom, že insolvenční řízení se nezastavuje a bude nadále pokračovat. Usnesení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku ke dni 08.03.2013 a nabylo právní moci 27.03.2013. Doručka o doručení byla dne 11.03.2013 doručena dlužníku a to uložení písemnosti do poštovní schránky, tato skutečnost je uveřejněna ve vedlejším dokumentu v insolvenčním rejstříku.

Dle mého subjektivního názoru nejsou v otázce, týkající se platby zálohy na náklady insolvenčního řízení dodržovány základní zásady procesního řízení a to zejména zásada rychlosti a efektivnosti a zásada hospodárnosti řízení. Dále je zde nezodpovězena

otázka, zda nedošlo k pochybení insolvenčního soudu, kdy dlužníku de facto prominul zmeškání lhůty, spočívající v zaplacení platby zálohy na náklady insolvenčního řízení.

9.3.2 Povolení oddlužení a podmínky

Dne 07.03.2013, byla doručena předsedovi Krajského soud v Brně žádost o ustanovení insolvenčního správce, kde v této žádosti byly uvedeny údaje o řízení a to, že insolvenční návrh byl podán dlužníkem dne 22.08.2012, dlužník má měsíční příjem z důchodu ve výši 15.547,- Kč, jeho majetkem je byt, garáž a obvyklé vybavení domácnosti, kdy toto je znalecky oceněno na částku 1.000.000,-- Kč, Závazky činí celkem 1.070.225,- Kč. Záloha ve výši 5.000,- Kč, byla dlužníkem uhrazena. Bude povoleno oddlužení. Téhož dne byl předsedou Krajského soudu Brno určen opatřením insolvenční správce Ing. Eva Procházková. Žádost a opatření uveřejněny v insolvenčním rejstříku dne 23.04.2013.

Dne 23.04.2013, bylo Krajským soudem Brno vydáno rozhodnutí o úpadku dlužníka a zároveň konstatováno, že je dlužníku povoleno oddlužení. Byla ustanovena insolvenční správkyň. Byli vyzváni věřitelé, aby přihlásili své pohledávky, pokud tak již neučinili a to ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku a rovněž, aby neprodleně insolvenčnímu správci sdělili, jaká zajišťovací práva uplatní na věcech, právech, pohledávkách nebo jiných majetkových hodnotách dlužníka. Bylo nařízeno přezkumné jednání na den 16.07.2013 v budově Krajského soudu v Brně, kdy k tomuto byli předvoláni účastníci řízení.

Dále byla svolána první schůze věřitelů, která se konala bezprostředně po skončení přezkumného jednání, kdy předmětem jednání bylo zejména:

- a/ zpráva insolvenčního správce o jeho dosavadní činnosti
- b/ rozhodnutí o hlasovacích právech věřitelů, jejichž pohledávka byla na přezkumném jednání popřena, je vázána na podmínku nebo nebyla zjištěna
- c/ případné usnesení věřitelů o odvolání insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce z funkce a o ustanovení nového insolvenčního správce
- d/ volba věřitelského orgánu
- e/ projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí

Insolvenčnímu správci zároveň insolvenční soud uložil:

a/ aby nejpozději do 20.06.2013, předložil insolvenčnímu soudu zpracovaný seznam přihlášených pohledávek tak, aby jej insolvenční soud mohl zveřejnit nejpozději 15 dnů přede dnem konání přezkumného jednání

b/ aby předložil v téže lhůtě soupis majetkové podstaty dlužníka, zprávu o své činnosti a majetkové situaci dlužníka s přesným výpočtem částky, zda je schopen dlužník při svých stávajících příjmech uspokojit své nezajištěné věřitele alespoň ve výši 30% pohledávek

c/ aby k přezkumnému jednání přinesl aktuální seznamy přihlášek pohledávek s originálem svého podpisu a podpisu dlužníka a vyznačením úhrnu zjištěné pohledávky, sporné části pohledávky, zajištění pohledávky ev. s vyznačením popěrného úkonu věřitelů.

Řízení od podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na spojení oddlužení trvalo od měsíce srpna 2012 do dubna 2013.

9.4 Řízení po úpadku

Řízení po úpadku počalo dnem 23.04.2013 a to žádostí insolvenční správkyně o změnu termínu přezkumného jednání z důvodu čerpání řádné dovolené, kdy bylo usnesením rozhodnuto o jiném termínu přezkumného jednání.

Insolvenční správkyně ve lhůtě stanovené insolvenčním soudem dne 19.06.2013, předložila zprávu o stavu insolvenčního řízení po přihláškách věřitelů. Konstatovala, že byla zaplácena záloha na náklady insolvenčního řízení a činnost správkyně ve výši 5.000,- Kč.

9.4.1 Hospodářská situace dlužníka, schůze a přihlášky věřitelů

Dále byla předložena hospodářská situace dlužníka, kdy dle insolvenční správkyně na základě součinnosti s dlužníkem byly zjištěny aktiva ve výši 1.348.600,- Kč. Do těchto aktiv, je započítána majetková podstata spočívající v soupisu movitého, nemovitého majetku a pětileté srážky ze starobního důchodu dlužníka. Do aktiv nebyl započítán drobný majetek, který byl sepsán v návrhu na povolení oddlužení, neboť se jedná o majetek o mající charakter obvyklého vybavení domácnosti, kdy tento dle ust. § 207 insolvenčního zákona do majetkové podstaty nepatří.

Rovněž byly zjištěny i pasíva, tedy přihlášky pohledávek věřitelů. Do výše uvedeného insolvenčního řízení se přihlásilo 14 věřitelů s 23 pohledávkami v celkové výši 1.012.797,03,- Kč, z toho součet jistin 788.550,06,- Kč a příslušenství 224.246,97,- Kč,

z toho 22 pohledávek přihlášeno jako nezajištěných 637.835,61,- Kč, 1 pohledávka jako zajištěná ve výši 374.961,42,- Kč. Vykonatelné pohledávky z celkem přihlášených činí 333.158.32,- Kč, 2 pohledávky z podnikání dlužníka z celkem přihlášených 16.084,00,- Kč.

Insolvenční správkyňe i dlužník uznali nezajištěné pohledávky přihlášených věřitelů ve výši 637.835,61,- Kč a dále zajištěnou pohledávku ve výši 374,961,42,- Kč, co do pořadí, pravosti a výše.

Rozdíl aktiv a pasiv činí + 335.802,97,- Kč.

Dále bylo řečeno, že dlužník je ženatý, ukončil podnikatelskou činnost dne 04.10.2012, životní potřeby dlužníka jsou zajišťovány příjmem ze starobního důchodu ve výši 15.547,- Kč/měsíc, z toho nezabavitelná část činí 10.237,- Kč, použitelná částka pro oddlužení činí 5.310,- Kč/měsíc z této pro nezajištěné věřitele 4.221,- Kč/měsíc a odměna insolvenční správkyňe 1.089,- Kč/měsíc. Celková výše splátek pro nezajištěné věřitele by tak v případě pětiletého splátkového kalendáře činila 253.260,- Kč. Dlužník v insolvenčním návrhu nenavrhoval, aby insolvenční soud stanovil nižší než zákonem určené částky. I když výpočtem bylo zjištěno, že vzhledem k výši přihlášených pohledávek ve výši 637.835, 61,- Kč, by na splacení požadovaných min. 30 % uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů s připočtením odměny insolvenční správkyňe, stačila částka ve výši 4.278,- Kč. Tedy rozdíl by mezi minimální požadovanou částkou a částkou, kterou má dlužník k dispozici, činí 51.120,- Kč.

Resumé a návrhy insolvenční správkyňe, které plynou pro schůzi věřitelů a pro opatření insolvenčního soudu spočívají v tom, že v řízení neexistují skutečnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí návrhu dle ust. § 395 insolvenčního zákona, na povolení oddlužení a prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Dále bylo insolvenční správkyňi uvedeno, že jsou splněny předpoklady pro rozhodnutí o oddlužení formou splátkového kalendáře i prodejem majetkové podstaty.

V případě rozhodnutí o oddlužení formou splátkového kalendáře, by dle předběžného výpočtu insolvenční správkyňe s ohledem na současnou výši dlužníkových příjmů přihlášeným nezajištěným věřitelům dlužníka, po uhrazení odměny insolvenční správkyňe, bylo uhrazeno 39,7 %, z částky 637.835,61,- Kč. V případě rozhodnutí o zpeněžení majetkové podstaty dlužníka je třeba brát v úvahu, že odhadní cena byla stanovena znalcem na částku 1.000.000,- Kč, přičemž zajištěný věřitel přihlásil pohledávku

ve výši 374.961,42,- Kč. V případě zpeněžení za kupní cenu blízkou ceně odhadní, by se tedy zajištěnému věřiteli přímo a nezajištěným věřitelům z přebytku tohoto zpeněžení a dále prodejem osobního vozidla dostalo prakticky 100 % uspokojení přihlášených pohledávek.

Z protokolu o přezkumném jednání a schůze věřitelů ze dne 23.07.2013, v insolvenčním rejstříku zveřejněno 30.07.2013, bylo zjištěno, že se tohoto jednání nezúčastnil žádný z věřitelů (dopsat, že tohoto práva věřitelé nevyužívají), pouze insolvenční správce a dlužník, kdy bylo samosoudcem insolvenčního soudu konstatováno, že všechny přihlášky byly řádně přezkoumány, uznány dlužníkem a insolvenčním správcem a soudem zjištěny. Jednání dále pokračovalo schůzí věřitelů, kdy programem schůze bylo podání zprávy insolvenčního správce o jeho dosavadní činnosti, kdy tento rovněž podpořil návrh na schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, rozhodnutí o hlasovacích právech věřitelů nebylo prováděno, z důvodu jejich absence, rozhodnutí o osobě insolvenčního správce, rovněž z důvodu absence věřitelů neprovedeno, pouze bylo insolvenčním soudem potvrzeno, že dosavadní insolvenční správce bude pokračovat ve své činnosti i nadále. Volba věřitelského výboru, o této bylo usnesením rozhodnuto, že funkce věřitelského výboru přechází na soud, rovněž z důvodu absence věřitelského výboru.

9.4.2 Forma a podmínky oddlužení

Způsob přijetí oddlužení, kdy byl insolvenční správce insolvenčním soudem upozorněn na skutečnost, že musí před rozhodnutím schůze věřitelů upozornit na skutečnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Insolvenční správce sdělil, že takových důvodů není a navrhuje schválení oddlužení plnit formou splátkového kalendáře. Insolvenční soud následně téhož dne vydal usnesení, kdy schválil oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře, toto však již bylo v insolvenční rejstříku zveřejněno dne 20.08.2013 s nabytím právní moci 23.08.2013.

Výše uvedené usnesení schvaluje, jak bylo již dříve předesláno, plnění formou splátkového kalendáře, dále uloženo dlužníku, aby po dobu následujících pěti let, počínaje datem 25.09.2013, každý 25.den v měsíci, prostřednictvím insolvenčního správce platil částku stanovenou v ust. § 398 insolvenčního zákona z příjmů, které získá po schválení oddlužení a to po odečtení stálých plateb ve výši 900,- Kč/měsíc a k tomuto příslušnou daň z přidané hodnoty v zákonné výši určených insolvenčnímu správci za jeho odměnu.

Insolvenčnímu správci bylo uloženo, aby každý kalendářní měsíc k 25.dni, počínaje zářím 2013, vyplácel nezajištěným věřitelům stanovené částky. Dále povinnost věřitelů, spočívající v oznámení bankovního spojení insolvenčnímu správci do pěti dnů.

V posledním bodu usnesení vymezil dlužníkovi další povinnosti, které pro něj plynou po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře:

- a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,
- b) hodnoty získané dědictvím a darem zpeněžit a jejich výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,
- c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,
- d) vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců,
- e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání plánu oddlužení,
- f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody,
- g) nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.

V této souvislosti je insolvenčním správcem poukázáno nejméně ve dvou případech a insolvenčním soudem dále dlužníkovi uloženo, aby splnil povinnost, která mu vyplývá ust. písm. d).

9.4.3 Prodej majetkové podstaty

Dne 29.08.2013, byla v insolvenčním rejstříku zveřejněna žádost insolvenčního správce o vydání souhlasu s prodejem majetkové podstaty mimo dražbu, ze dne 26.08.2013, kdy v souladu s ust. § 289 odst.1 insolvenčního zákona žádá insolvenční soud vyslovení souhlasu a o vydání usnesení týkající se prodeje dvou nemovitostí a to bytové jednotky dlužníka s příslušenstvím a garáže. Cena nemovitostí byla v roce 2006, kdy vznikal dlužníkuv závazek vůči věřiteli určena ve výši 1.000.000,- Kč. Žádost byla podána z důvodu, pokynu zajištěného věřitele ke zpeněžení zajištěné nemovitosti a to bytové jednotky, ze dne 21.08.2013. V tomto pokynu věřitel navrhuje, aby zajištěná nemovitost

byla zpeněžena formou aukce s postupným snižováním ceny ze 100 % znaleckého odhadu až na minimální cenu ve výši 50 % znaleckého odhadu a dále navrhuje, aby byla aukce provedena skrze dražební společnost Eurodražby.cz.

Insolvenční správkyňě vzhledem k tomu, že funkci věřitelského orgánu zastává insolvenční soud, tomuto navrhuje prodej nemovitostí přímým prodejem mimo dražbu, prostřednictvím portálu www.burzasprávce.cz a v případě, že nedojde ke zpeněžení do tří měsíců od nabídnutí nemovitosti, tak teprve zpeněžení nemovitostí skrze aukci Eurodražby.cz, kdy argumentuje svoji negativní zkušeností z jiného případu a uvádí i příklad, že odhadní cena nemovitosti činila 950.000,- Kč a dražebník Eurodražby.cz, jej zpeněžil za 380.000,- Kč, přičemž náklady na aukci činily 72.000,- Kč.

Dne 22.10.2013, bylo v insolvenčním rejstříku uveřejněno usnesení, ze dne 10.09.2013 o zpeněžení výše uvedené majetkové podstaty dlužníka mimo dražbu, kdy toto nabylo právní moci dne 24.10.2013. Insolvenční soud při výkonu působnosti věřitelského výboru udělil souhlas a stanovil insolvenční správkyňi k prodeji mimo dražbu podmínky spočívající v tom, že:

- a) majetek bude nabídnut k prodeji veřejně se zajištěním rovného postavení všech zájemců o koupi,
- b) bude vybrána nejvýhodnější cenová nabídka,
- c) uhrazení kupní ceny bude zajištěno vhodným způsobem
- d) insolvenční správkyňě bude respektovat pokyny udělené zajištěným věřitelem
- e) k uvedenému majetku neuplatňují nároky jiné osoby a nejsou ani jiné důvody, které by zpochybňovaly jejich zařazení do soupisu majetkové podstaty.

Zajištění věřitelé se uspokojí jen z výtěžku zpeněžení zajištění, při tomto zpeněžení se postupuje obdobně podle o zpeněžení zajištění v konkursu. Tedy zbylou částkou z výtěžku zpeněžení, by měli být uspokojeny pohledávky nezajištěných věřitelů.

O skutečnosti, že se budou zpeněžovat nemovitosti mimo dražbu, jsem se dozvěděl od pracovnice Obecního úřadu Chvalovice, kdy jsem se již delší dobu zajímal o veškeré nemovitosti v této lokalitě a tento úřad jsem i osobně v několika případech navštívil, za účelem získání informací ohledně prodávaných nemovitostí. Od pracovnice Obecního úřadu Chvalovice, jsem dostal kontakt na insolvenční správkyňi, kdy mi bylo sděleno, že bude zpeněžen byt a garáž dlužníka. Cena tohoto nemovitého majetku je na základě znaleckého posudku odhadnuta na částku 1.000.000,- Kč, odhadem z roku 2006. Tuto

částku jsem tedy písemně nabídnul, kdy mi bylo insolvenční správkyň sděleno, že bude třeba vypracovat aktuální znalecký posudek. Tento posudek byl následně vypracován a cena nemovitého majetku byla odhadnuta na částku 1.050.000,- Kč.

Dne 10.09.2015, byla insolvenčnímu soudu doručena ze strany dlužníka žádost o přezkoumání prodeje jeho majetkové podstaty, kdy došlo k porušení podmínek prodeje a to ve smyslu toho, že nebyla vzata v potaz nabídka, která byla podána jeho synem, tedy osobou blízkou, které je zákona zakázáno nabývat majetek z majetkové podstaty dlužníka a dále, že nemovitosti nebyly nabídnuty veřejně, kdy nedošlo k nabídce prostřednictvím realitní kanceláře. Rovněž žádal o změnu osoby insolvenčního správce, kdy byl dříve zaměstnán u manžela insolvenční správkyň, který je v současné době jejím zmocněncem a se kterým měl pracovní problém, kdy jde o cílený útok na jeho osobu. Na toto reagovala obratem insolvenční správkyň podáním, ve kterém sdělila, že zpeněžením dražebníka by se mohla nemovitost zpeněžit i za nižší částku než je mou osobou nabízena a náklady na toto zpeněžení by byly nejméně 50.000,- Kč. Dále připojila kopii souhlasu zajištěného věřitele prvního v pořadí, který dal 16.07.2015, pokyn k prodeji mimo dražbu mé osobě za částku 1.000.000,- Kč, současně bylo tímto věřitelem sděleno, že není třeba zpeněžovat nemovitosti cestou dražebníka.

K zamyšlení stojí otázka, z jakého důvodu neučinil žádost o změnu insolvenčního správce, již v době, kdy toto namítnout mohl, tedy u přezkumného jednání.

Dne 30.10.2015, byla insolvenčnímu soudu doručena žádost o udělení výjimky ze zákazu nabývání majetku z majetkové podstaty dlužníka osobou blízkou dle ust, § 295 insolvenčního zákona, ve které syn dlužníka tento krok argumentuje, že by byla zachována bytová potřeba dlužníků a nedošlo by ke zvýšení životních nákladů souvisejících s hledáním nového bydlení a placení nájemného, což by mohlo mít negativní dopad na průběh insolvenčního řízení. Dále v této žádosti spatřuje za důvodné i zásadu maximálního uspokojení věřitele a zásadu rychlosti a hospodárnosti insolvenčního řízení. Této žádosti insolvenční soud vyhověl usnesením ze dne 18.11.2015, v insolvenčním rejstříku usnesení zveřejněno 08.12.2015, právní moc rozhodnutí 29.12.2015.

Dne 16.02.2016, byla insolvenčnímu soudu doručena žaloba na činnost insolvenčního správce ze strany dlužníkovy syna, kterému bylo povoleno nabývání majetku jako osobě blízké z majetkové podstaty dlužníka, kdy předmětem žaloby byly skutečnosti spočívající v tom, že tento učinil nabídku ve výši 1.100.000,- Kč, tedy nabídku

vyšší, dále že dlužník poukazoval ve svém podání ze dne 10.09.2015 podjatost insolvenčního správce a že zjistil, že nemovitost byla již zpeněžena kupní smlouvou ze dne 29.12.2015, kdy k prodeji došlo prostřednictvím Obecního úřadu Chvalovice, kdy žádnou nabídku na úřední desce obecního úřadu nezjistil a rovněž připojil sdělení z Obecního úřadu Chvalovice, že nemovitost nebyla zveřejněna na úřední desce obecního úřadu. Dále v tomto podání sdělil, že jeho zájem o koupi nemovitostí i nadále trvá, kdy přiložil Potvrzení o snížení cílové částky u jeho smlouvy o stavebním spoření, ze dne 27.01.2016, což dle mého názoru není validní potvrzení o solventnosti, ke kterému jsem byl já i dlužníkův syn věřitelem vyzván.

Dne 10.03.2016 insolvenční soud vyzval dlužníka, aby doložil ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení přehled svých příjmů za uplynulých šest kalendářních měsíců, kdy tato povinnost vyplývá dlužníku z usnesení o povolení oddlužení ze dne 23.07.2013. Tato povinnost dle mého názoru nebyla splněna, jelikož v insolvenčním rejstříku tato informace nebyla zveřejněna, kdy na toto poukazuje v poznámce o stavu řízení ze dne 30.09.2016 i insolvenční správce.

Dle mého názoru může toto jednání mít za následek porušování povinností dlužníka v institutu oddlužení a insolvenční soud může dle ust. § 418 insolvenčního zákona oddlužení zrušit a současně rozhodnout o řešení dlužníkovu úpadku konkursem.

Dále byl dne 10.03.2016, vyzván insolvenční správce insolvenčním soudem, aby se ve lhůtě pěti dnů vyjádřil k podání ze dne 15.02.2016, kdy tento obratem reagoval. K podání se se vyjádřil tak, že pokyn zajištěného věřitele zněl na částku 1.000.000,-Kč. Zmocněnec insolvenční správkyně kontaktoval telefonicky Obecní úřad Chvalovice, kdy mu byl předán kontakt na možného zájemce, tedy mou osobu, kdy byla dohodnuta kupní cena a vše bylo nachystáno k úspěšné realizaci. Po mém zjištění, že předmětem prodeje není garáž, jsem od smlouvy chtěl odstoupit ještě před jejím podpisem. Garáž se nestala předmětem zpeněžení, jelikož věřitel, jež měl garáží zajištěnou svoji pohledávku se přihláškou do insolvenčního řízení připojil jako věřitel nezajištěný.

Syn dlužníka, který dostal výjimku z nabývání majetku z majetkové podstaty dlužníka, neučinil žádný krok, který by projevoval jeho úmysl nemovitost koupit, proto byl dne 27.12.2015 insolvenční správkyní telefonicky kontaktován, aby se ke koupi vyjádřil. Z hovoru vyplynulo, že tento nemá o koupi ponětí. Na základě této skutečnosti, jsem byl

insolvenční správkyň kontaktován a rozhodl jsem se nemovitost zakoupit i bez předmětné garáže. Kupní smlouva byla podepsána dne 29.12.2015. Z mého pohledu měl dlužník v této chvíli jedinečnou příležitost napadnout řízení, ve kterém by mohl odvrátit prodej nemovitostí. Toto však neučinil.

Dne 07.04.2016, podal insolvenční správce žádost o vydání o vydání souhlasu s vydáním výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli a souhlasu s výplatou odměny za zpeněžení majetku a náhrady nákladů zpeněžení zajištěného majetku z výtěžku zpeněžení zajištěného majetku, kdy dle jeho žádosti vydal insolvenční soud dne 15.04.2016 usnesení, kdy vyhověl žádosti insolvenčního správce, aby uspokojil zajištěného věřitele ve výši 374.961,42,- Kč, tedy v plné výši, dále aby vyúčtoval náklady spojené ze zpeněžením ve výši 3.120,- Kč, vyplatil odměnu insolvenčnímu správci ve výši 40.833,30,- Kč, včetně DPH a zbývající částku 581.085,28,- Kč, vrátil dlužníkovi. Proti výtěžku zpeněžení podal ve lhůtě dlužník odvolání k Vrchnímu soudu v Olomouci, kdy tento následně potvrdil verdikt Krajského soudu v Brně a neshledal odvolání odůvodněné.

9.4.4 Vlastní úvaha dle „de lege ferenda“

Cílem mojí praktické části, mé diplomové práce, kromě výše zmíněných je však poukázat na jednu velmi relevantní skutečnost, která se mé osoby přímo dotkla a která by mohla insolvenční řízení zefektivnit a byla by přínosem pro nejednoho nového nabyvatele majetku, který získal v insolvenčním řízení, ale i pro soustavu soudů České republiky.

Právoplatným majitelem zpeněžené nemovitosti, jsem se stal dne 27.01.2016 a to zápisem do katastru nemovitostí. V kupní smlouvě bylo mimo jiné ujednáno, že:

„Prodávající upozorňuje kupující, že dlužník zpeněženou nemovitost užívá k bydlení sebe a své rodiny, přičemž dle § 285 odst. 2 a odst. 3 insolvenčního zákona, je dlužník zpeněženou nemovitost povinen vyklidit s tím, že neučiní-li tak dobrovolně, mohou se kupující domáhat u obecného soudu žalobou na vyklizení, aby dlužník takové prostory vyklidil.“

Ust. § 285 odst. 2 a odst. 3 insolvenčního zákona říká:

„Odst. 2) Byla-li zpeněžena nemovitost, kterou dlužník používá k bydlení své rodiny, anebo byt ve vlastnictví dlužníka, je dlužník povinen je vyklidit. Neučiní-li tak

dobrovolně, může se nabyvatel domáhat vyklizení žalobou u soudu; nejde o incidenční spor.“

„Odst. 3) Při vyklizení podle odstavce 2 přísluší dlužníku stejná bytová náhrada jako při výpovědi nájmu bytu dané nájemci pro hrubé porušení povinností vyplývajících z nájmu bytu.“⁵⁰

Insolvenčnímu správci jsem zaslal dotaz ohledně tohoto odstavce, kdy tento mi odpověděl, že žádný jiný možný způsob česká legislativa neumožňuje a toto je běžná praxe. Následně mi toto potvrdil i můj právní poradce v realizaci koupě předmětné nemovitosti.

Po prvním náhodném osobním setkání s dlužníkem, krátce po zápisu nemovitosti do katastru nemovitostí na moje jméno, mi tento sdělil, že nemovitost užívá více jak 35 let a nehodlá jej opustit a to i přes to, že prodejem předmětné nemovitosti ztratil právo je užívat. Proto mi nezbylo nic jiného, než se vydat zákonnou cestou, kdy jsem doporučeným dopisem vyzval dlužníka k předání nemovitosti, tento si zásilku nepřevzal a zpět se vrátila po patnácti dnech jako nedoručená. Následující den 17.03.2016, jsem na Okresní soud Znojmo Žalobu o vyklizení bytu, kdy jsem soudu navrhol, aby vynesl následující rozsudek:

„Žalovaný je povinen vyklidit byt č. 4 v domě č.p. 93 v obci Chvalovice, okres Znojmo zapsaný v katastru nemovitostí na LV č. 136 a vyklizený byt předat žalobcům do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Žalovanému nepřísluší žádná bytová náhrada ani přístřeší.

Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Okresním soudem mi bylo nařízeno, abych zaplatil náklady řízení ve výši 5.000,- Kč, toto jsem ihned učinil a řízení bylo zahájeno dne 18.03.2016.

Hlavní líčení ve věci bylo nařízeno na 18.10.2016, kdy toto proběhlo bez řádné omluvy dlužníka. Okresní soud mé žalobě vyhověl, kdy v rozsudku nařídil dlužníku byt vyklidit a předat do 30 dnů od nabytí právní moci a rovněž zaplatit náklady řízení ve výši 5.000,- Kč, do tří dnů od nabytí právní moci rozsudku k rukám oprávněného.

Jelikož jsem si naivně myslel, že takováto triviální věc bude rozsouzena celkem rychle vzhledem k jednoduchosti řízení, možnou vznikající škodu jsem po dlužníku

⁵⁰ Insolvenční zákon, ust. § 285 odst. 2, 3

v žalobním petitu nepožadoval. Avšak z důvodu, že věc byla projednána, až po sedmi měsících od podání žalobního petitu a nemovitost jsem oficiálně nabyl již 27.01.2016, vznikla mi škoda, týkající se nemožnosti užívání předmětné nemovitosti. Proto jsem si nechal vypracovat znalecký posudek, kterým bylo odhadnuto, že škoda, která mi vzniká, tím, že nemohu nemovitost užívat, činí 4.812,- Kč/měsíc. Z tohoto důvodu musím podávat na Okresní soud Znojmo další žalobu, tentokrát o zaplacení škody za dočasné užívání nemovitosti.

Z tohoto zdlouhavého postupu si myslím, že by nebylo od věci, aby insolvenční soud v insolvenčním řízení rozhodl formou rozhodnutí, aby dlužník zpeněženou nemovitost vyklidil například v době deseti dnů od nabytí právní moci takového rozhodnutí. Tímto by nebylo třeba výše popsaných zdlouhavých řízení u okresních soudů a insolvenční soud by rozhodnul ihned ve věci samé.

10 Závěr

Každému člověku se může stát, že se neočekávaně ocitne bez zaměstnání nebo například onemocní, kdy z tohoto důvodu přijde o své příjmy a může se dostat až do existenčních problémů. Díky institutu oddlužení může takový člověk začít znovu žít s čistým štítem.

V úvodu diplomové práce byly vytýčeny cíle této práce. V první řadě byl popsán stručný historický vývoj insolvenčního řízení, který chronologicky přešel do současné platné legislativy.

V teoretické části bylo popsáno insolvenční řízení dle „de lege lata“, tedy dle současné platné právní legislativy. Konkrétně byl v této části popsán předmět, zásady, subjekty insolvenčního řízení, dále pojem úpadku a jeho formy a způsoby řešení. V neposlední řadě taktéž fáze insolvenčního řízení od zahájení řízení do rozhodnutí o úpadku dlužníka.

Praktická část byla věnována konkrétnímu insolvenčnímu případu, který je veřejně dostupný v insolvenčním rejstříku České republiky. Tento konkrétní případ jsem si vybral z důvodu, že se mé osoby nepřímo dotýká, jelikož jsem se stal vlastníkem nemovitosti, zpeněžené mimo dražbu právě z tohoto insolvenčního řízení.

Uvedené insolvenční řízení bylo popsáno do úpadku a následně po úpadku. V části do úpadku byl popsán dlužníkuv insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení, kdy tento byl insolvenčním soudem po doplnění formalit ze strany dlužníka uznán a bylo povoleno oddlužení. Dále byla popsána situace, kdy měl dlužník zaplatit zálohy insolvenčního řízení, kdy se tak v zákonné lhůtě nestalo, avšak insolvenční řízení díky benevolenci insolvenčního soudu nadále pokračovalo. I díky těmto případům dlužníci zneužívají postoj soudů a k insolvenčnímu řízení přistupují čím dál laxněji a toto berou na lehkou váhu.

Rovněž bylo poukázáno na zveřejňování dokumentů v insolvenčním rejstříku, kdy doby od vydání a zveřejnění dokumentů, potažmo vyznačení právní moci listiny jsou nepochopitelně dlouhé. S tímto koresponduje i další otázka, spočívající ve způsobu doručování zásilek účastníkům řízení, kdy toto se jeví jako netransparentní a to z důvodu, že následně není jasné, zda nedošlo k porušení povinností dlužníka, insolvenčního správce či insolvenčního soudu.

V řízení po úpadku byla popsána hospodářská situace dlužníka. Byl zjištěn přebytek aktiv nad pasivy, což většinou v insolvenčním řízení nebývá až tak pravidlem. Dále došlo k uznání pohledávek dlužníkem i insolvenčním správcem co pravosti a výše.

Bylo povoleno oddlužení formou splátkového kalendáře. V průběhu řízení bylo insolvenčním správcem poukázáno na porušení pravidel insolvenčního řízení ze strany dlužníka, spočívajících v neplnění jeho povinností, které mu byly uloženy insolvenčním soudem a to nejméně ve dvou případech. Ani v jednom případě insolvenční soud na podmínky insolvenčního správce nepochopitelně nereagoval, kdy toto jasně poukazuje na nesprávné a nelegální postupování insolvenčního soudu.

Následně byla insolvenčním správcem podána žádost o zpeněžení majetkové podstaty dlužníka. S touto žádostí insolvenční soud i zajištěný věřitel souhlasil, kdy byly dány podmínky zpeněžení mimo dražbu.

Stěžejní část praktické části spočívá v poukázání na možnou úvahu „de lege ferenda“, která by mohla v budoucnu insolvenční řízení zefektivnit a byla by jistě velkým přínosem pro soustavu soudů České republiky, ale i pro nabyvatele majetku, získaného ze zpeněžení majetkové podstaty dlužníka. Tato úvaha spočívá v tom, aby bylo legislativně upraveno ust. § 285 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona, kdy by dle tohoto ustanovení byl věcně příslušný insolvenční soud, nikoli okresní soud, který rozhoduje ve věci samé, avšak s několika měsíční prodlevou. Dle mého názoru by došlo ke zrychlení a zefektivnění insolvenčního řízení a byl by to pomyslný krok kupředu v boji se zbytečnou byrokracií, která zbytečně zahlcuje české soudy a justici.

11 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Insolvenční návrhy v ČR – celkem.....	40
Obrázek č. 2 Počty navrhovaných a schválených oddlužení.....	49

12 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

BOROVSKÝ, Juraj, Platobná neschopnosť – príčiny, súvislosti, riešenia. Inštitút personálneho rozvoja, prvé vydání, Senec, X Line s.r.o., 2001, ISBN 80-968546-6-6

KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 2. doplněné a přepr. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-31-1

KOTOUČOVÁ, J. a kol., *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010

Kozák, J.; Budín, P.; Dadam, A.; Pachel, L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, ISBN 978-80-7357-272-3

Maršíková J. a kol.: *Insolvenční zákon s poznámkami a judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000a prováděcími předpisy*. Praha: Leges, 2011, § 148 odst. 3 , ISBN: 978-80-87212-75-2

MARŠÍKOVÁ J. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele*. 1. vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2009

SCHELLEOVÁ, Ilona. *Úvod do insolvenčního práva*. 1. vyd. Brno: KEY Publishing, 2007, s. 28 – 31, ISBN: 978-80-87071-54-0

SÚKENÍKOVÁ, Andrea. *Poradce 5/2015*, XX. Ročník, Český Těšín, 2015, ISSN 1211-2437

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. 6. aktual.vyd. Praha: Linde, 2011, s. 591-592, ISBN: 978-80-7201-726-3

Elektronické zdroje:

EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo, [online]. [2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/zpusob-reseni-upadku-93827.html>

EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo, [online]. [2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/?pg=4>

Insolvenční zákon, ejustice, odlužení, [online]. [2016-10-31]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/oddluzeni.html>

Odborné články:

KOZÁK, Jan. Insolvenční zákon krok za krokem. *Konkurs a vyrovnání - odborný ekonomický měsíčník* [online]. Plzeň: SVO s.r.o., 2006, č. 04 [2016-09-20]. Dostupné z: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idb=28&idac=173>

SLAVÍKOVÁ, Hedvika. E-pravo.cz – Sbírnka zákonů, judikatura, právo. *Obecně o konkursu a vyrovnání – Základní principy a instituty, 2001* [online].[2016-09-20]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/obecne-ke-konkursu-a-vyrovnani-zakladni-principy-a-instituty-15444.html>

Právní předpisy:

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 3509/2010 ze dne 24. listopadu 2010

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 01. 2009, sp. zn. KSBR 24 INS 4176/2008-B

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. KSBR 40 INS 3720/2008, 2 VSOL 181/2008-A-14

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení

Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů.

13 Přílohy

Příloha č. 1

Odesílatel:

Bc. David Zelníček, DiS.
bytem XXX

Adresát:

XXX
bytem XXX

Věc: Výzva k vyklizení bytu

Vážený pane XXX,

na základě kupní smlouvy ze dne 29.12.2015, plynoucí z realizace prodeje majetkové podstaty dlužníka v rámci insolvenčního řízení, jsem se stal majitelem bytu č. 4 v domě čp. 93 v obci XXX. Předmětný byt dnes již bez právního důvodu spolu s Vaší manželkou a v rozporu s ustanovením § 285, odst. 2 Insolvenčního zákona nadále užíváte. Byt č. 4 v domě čp. 93 je zapsán na LV č. xxx pro k.ú. a obec XXX, okr. Znojmo.

Podle ustanovení § 285, odst. 3 Insolvenčního zákona je insolvenční dlužník povinen k vyklizení nemovitostí prodávaných v rámci insolvenčního řízení poté, kdy budou tyto zpeněženy. Pokud tak neučiní dobrovolně, je možno podat žalobu na jejich vyklizení.

Jelikož jste byt doposud v souladu s Vaší povinností nevyklidil a nepředal, vyzývám Vás , aby jste ve lhůtě nejpozději do **15. dnů ode dne doručení této výzvy**, vyklidil výše uvedenou nemovitost (byt) a tuto předal k dispozici mně, jako oprávněnému vlastníku.

Pokud výše uvedené výzvě nevyhovíte dobrovolně, budeme nuceni domáhat se vyklizení u obecného soudu žalobou.

Prosím o Vaše písemné vyjádření s uvedením termínu předání nemovitosti.

V XXX dne xx.xx.2016

Bc. David Zelníček, DiS.

Příloha č. 2

**Okresnímu soudu ve Znojmě
Náměstí republiky 585/1
66902 Znojmo**

Žalobce: Bc. ZELNÍČEK David, bytem Šatov čp. 324, 671 22 Šatov
Žalovaný: XXX, bytem xxx

Přílohy:

- * kopie výpisu z LV č. xxx pro k.ú. XXX, okres Znojmo
- * kupní smlouva ze dne xx.xx.2015
- * výzva k vyklizení a předání nemovitosti s doručenkou ze dne xx.xx.2016

Žaloba o vyklizení bytu

I.

Dne xx.xx.2015 jsem se na základě uzavřené kupní smlouvy stal vlastníkem bytové jednotky č.xxx v domě čp. xxx zapsané na LV č. xxx pro k.ú. a obec XXX, okr. Znojmo. Nemovitosti byly nabízeny k prodeji z majetkové podstaty žalovaného, jako dlužníka v rámci insolvenčního řízení. Koupí předmětných nemovitostí jsem financoval pomocí bankovního úvěru a pořídil jsem jej především z důvodu akutního řešení naší bytové situace – doposud bydlím ve vlastním bytě 2+1 v obci XXX, okr. Znojmo, společně s družkou a dvěma malými dětmi.

Důkaz:

- Kupní smlouva ze dne xx.xx.2015
- výpis z LV č. XXX pro k.ú. XXX, okres Znojmo

II.

Žalovaného jsme písemně doporučeným dopisem ze dne xx.xx.2016 vyzvali ke splnění podmínek plynoucích z uzavřené kupní smlouvy, tj. k vyklizení a předání předmětných nemovitostí nabyvatelům. Tato písemná výzva však nebyla z důvodu jejího nepřevzetí ze strany žalovaného doručena a byla tak uložena po dobu od xx.xx.2016 do xx.xx.2016 na poště ve Znojmě, která je spádovou poštou pro obec XXX. Poté nám byla zásilka doručena poštou zpět jako nepřevzatá.

Obrátili jsme se tedy na žalovaného osobně a to dne xx.xx.2016, při náhodném setkání ve městě Znojmě s dotazem, kdy hodlá nemovitosti vyklidit a předat. Žalovaný nám sdělil, že v bytě bydlí více jak 35 let a nehodlá jej opustit a to i přes to, že prodejem předmětných nemovitostí ztratil právo je užívat.

Důkaz:

- výzva k vyklizení a předání nemovitosti s doručenkou ze dne xx.xx.2016
- výsledky účastníků

III.

Podle ustanovení § 285, odst. 3 Insolvenčního zákona je insolvenční dlužník povinen k vyklizení nemovitostí prodávaných v rámci insolvenčního řízení poté, kdy budou tyto zpeněženy. Pokud tak neučiní dobrovolně, je možno podat žalobu na jejich vyklizení. Ustanovení Insolvenčního zákona se přitom odkazuje na ustanovení Občanského zákoníku o přínáležející bytové náhradě a to takové, na kterou by měl žalovaný nárok při hrubém porušení povinností vyplývajících z nájmu bytu. Podle současné právní úpravy však taková bytová náhrada již není vůbec řešena a podle našeho názoru tak žalobci žádná bytová náhrada nepřísluší.

IV.

Na základě výše uvedeného navrhuje, aby soud vydal tento rozsudek:

„Žalovaný je povinen vyklidit byt č. 4 v domě č.p. 93 v obci XXX, okres Znojmo zapsaný v katastru nemovitostí na LV č. xxx a vyklizený byt předat žalobcům do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Žalovanému nepřísluší žádná bytová náhrada ani přístřeší.

Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.“

Ve Znojmě dne xx.xx.2016

Bc. Zelníček David, DiS.